

Folketælling for Kongeriget Norge

den 31te December 1875.

Tema: Folketelling 1875

Skjebergs Præstegjeld, Tellingskreds No. 2

Listo No. 50

Specialliste

over

Folketallet

samt over

Kreaturhold og Udsæd m. m.

Medlemsblad for DIS-Norge

SLEKT & DATA

Årgang 20 nr. 1 - 2009

Kulturminneåret 2009

Nå er Kulturminneåret 2009 for alvor sparket i gang. 3. og 4. februar sto den offisielle åpningen av året i Trondheim. Det ble et flott arrangement med kulturminneløype i Trondheim, taler og flotte kulturinnslag i Marienborg toghall og hyggelig middag i Kulturbunkersen Dora. Hvert fylke

hadde med seg en æresgjest som har utmerket seg spesielt som ildsjeler i kulturvernet i fylket. Også de to ministrene som er involvert i året, Trond Giske og Erik Solheim, var tilstede.

Dagen etter var det seminar om Dagliglivets kulturminner. Les taler, foredrag og se bilder på denne lenken: http://www.kulturminnearet2009.no/om_kulturminnearet_2009/apningen-3.-februar

Utlyste midler

Første mars gikk fristen for å søke om midler til Kulturminneår-arrangementer ut og vi har fått inn over 700 søknader. Midlene begrenset, men vi håper at mange av disse prosjektene

vil kunne realiseres med eller uten støtte fra Kulturminneåret 2009.

Norsk Kulturråd utlyser midler med søknadsfrist 1. april. Les mer om utlysningen her: <http://www.kulturrad.no/fagomrader/kulturvern/kulturminnearet/>

Digitalt fortalt

På åpningen i Trondheim åpnet Trond Giske offisielt prosjektet digitalt fortalt med sin egen digitale fortelling om sitt private kulturminne: kassetten. Digitalt fortalt er ABM-utviklings satsning i Kulturminneåret 2009. Tjenesten skal vokse seg til en stor fortellingsbase som viser bredden og variasjonen i begrepene kulturminner og kulturarv i mange år fremover. ABM-utvikling ønsker at arkiv, bibliotek, museer, frivillige lag og foreninger og andre tar i bruk Digitalt fortalt. De er ute etter ukjente, spennende, gripende, triste og morsomme historier knyttet til kulturminner. Det ligger allerede over 250 fortellinger inne.

Medlemsblad for DIS-Norge.
Utkommer med 4 nummer pr år

Abonnement for bibliotek og
liknende institusjoner kan tegnes
for kr 300 pr år

Annonser kan tegnes ved
henvendelse til kontoret
kontor@disnorge.no
Tlf: 22 17 66 00 mandag-fredag
9-15

DIS-Norge
Postadresse/besøksadresse:
Lakkegata 21
0187 Oslo
epost: sd-bidrag@disnorge.no

Redaktør: Torill Johnsen
Redaksjonssekretær: Liv Ofsdal
slekt-og-data@disnorge.no

Neste nummer sendes ut i juni
2009. Siste frist for levering av
stoff er 4. mai 2009

Opplag: 8 900
Produksjon og trykk: Stens tryk-
keri AS, Dilling
Design: Grongstad Grafiske
ISSN 0803-0510
www.disnorge.no

Innhold

Folketellingen 1875

Hele Folketellingen 1875 på nettet!	6
Folketellingen i 1875	8
The Norway Project	10

Hjelp - jeg har fått Mac!	12
Men hvor ble det av dem?	22
Danske kilder	24
Nyttårsaften - eller kanskje juleaften	28
Folket i Myrane	31
PR før medlemsmøtet	33
Kirkebokprosjektet	35
To kaffe og en vaffel	38
Lopper hos DIS	39

Beskrivelse av forsidebildet fotografert av Viggo Eide:

Sommeren 2005 var vi på ferie i Trøndelag. Stiklestad, Levanger, Verdal, Røros & Trondheim. I gamle Nidaros besøkte vi Sverresborg - Trøndelag Folkemuseum.

Sverresborg er et kulturhistorisk museum med over 60 antikvariske bygninger fra Trondheim & Trøndelag.

Et amatørteaterlag satt hver dag opp et stykke om livet på en gård nær svenskegrensa i 1905, & der var det slekt på begge sider av kjølen. Dette var en del av hundreårsmarkeringa til museet.

For oss publikum var det delta-kende teater. Vi fikk utdelt to ark hver, et sort & ett hvitt. Når skuespil-

lerne kom til bestemte punkter i historien stoppet de opp.

Foreslo to mulig veier videre & holdt avstemming blant publikum - store som små. Det alternativet som fikk flest stemmer spilte de videre etter. Det gjentok seg fire-fem ganger.

Dermed ble historien ulik fra dag til dag. Skuespillerne fortalt etterpå at folk stemte forskjellig fra gang til gang. Heller ikke de viste hvor det ville ende ...

Et annet positivt trekk var at flere roller gikk på omgang mellom dem. En person kunne i løpet av uka eller måneden inneha flere ulike rollefigurer. Det likte de godt.

Lederens spalte

1875

Denne gangen begynner jeg med et besøk hos Wikipedia. Dette for å få en definisjon på begrep som står i fokus for tiden.

”**Dugnad** er et felles utført og vanligvis ulønnet og frivillig arbeid av betydning for fellesskapet eller en enkeltperson. Dugnader utføres vanligvis i et lokalsamfunn, som nabo-hjelp i forskjellige situasjoner, men noen ganger også på regionalt eller nasjonalt plan. Dugnadsbegrepet er utpreget norsk. Våren 2004 ble ordet «dugnad» kåret til Norges nasjonalord.”

og

”**Frivillig arbeid** blir ofte kalt dugnad når flere går sammen for å utføre en oppgave”.

Vi har nylig invitert til en stor nasjonal dugnad for å få digitalisert hele den norske folketellingen 1875. Som definisjonen sier er dette fullt mulig, nemlig å drive dugnad også på det nasjonale plan og med et formål som vil være av betydning langt utover den lille innsatsen jeg og mange av dere yter med å registrere noen bunker fra nevnte telling. Det er når mange går sammen og dermed skaper en stor felles aksjon, at det virkelig monner.

I Norge har vi tradisjon for at nasjonal informasjon er fritt tilgjengelig for dem som er interesserte. Og det skal vi både være glade for og stolte av. Mange offentlige institusjoner bidrar til at denne informasjonsmengden stadig øker, blant dem er det Arkivverket som teller veldig mye for oss som er slektsforskere. Ved egne

krefter og midler medvirker de til at vi får tilgang på informasjon av stor interesse for hobbyen vår. I tillegg samarbeider de på flere måter både med DIS-Norge som organisasjon, og med enkeltpersoner som deltar i forskjellige registreringstiltak. Resultatet er både kirkebøker i Digitalarkivet og mye forskjellig og spennende på Digitalpensjonatet. Faktisk syns jeg dette er en form for samhandling mellom det offentlige og de frivillige som andre kan ta eksempel av.

Da informasjonen kom om at folketellingen 1875 også skulle kompletteres og bli like tilgjengelig som tellingene fra 1801, 1865, 1900 og gangse snart 1910, da vurderte styret i DIS-Norge dette som en stor og interessant oppgave vi ville medvirke til. Det er nettopp i slike sammenhenger det er av betydning at vi etter hvert er blitt en stor organisasjon og med mange aktive medlemmer som kan aktiviseres. Litt innsats fra hver enkelt gir et resultat av en helt annen dimensjon enn det fragmenterte registreringer fra enkeltområder. Har du ikke prøvd landsomfattende søk på leiting etter en forsvunnet slektning, da er dette kanskje ikke helt innlysende. Men alle som har brukt disse mulighetene vet at dette ønsker vi oss også for 1875.

Vi har hatt kontakt med FamilySearch som har utviklet registreringssystemet, og med Registreringssentralen for Historiske data og Riksarkivet for å diskutere vår deltakelse og oppgaver knyttet til registreringsarbeidet. Etter noe intern planlegging, mottok alle

dere som er medlemmer en epost (hvis du ikke har fått den meldingen, se annet sted her i bladet hvordan du skal sjekke at du har rett epost-adresse) med invitasjon til å delta i registreringsdugnaden.

Så langt har jeg registrert riktig mange som er aktive, både som registratorer og som hjelpere og tydere. Det at vi også kan jobbe sammen for å løse de mer kompliserte oppgavene er spennende. For det første er det en utfordring både til de verktøyene vi har, og til deg og meg som frivillig stiller opp og sørger for at det kommer løsninger og tilbakemeldinger.

Systemet er slik at alt registreres to ganger før dette sammenstilles og granskes. Først da blir registreringen sluttført og materialet klarstilt for innlemming i 1875-databasen. Dermed blir det nærmere to millioner individer som skal knottes inn. For meg er det umulig, og det er det for de fleste

Foto: Heidi S. Fjeldvig

Får du ikke post/ epost fra oss?

andre. Bruker jeg vanlig matematikk blir det imidlertid ikke mer enn vel 200 individer for hvert enkelt medlem i DIS-Norge. Da er ved nede på noe som er en overkommelig oppgave for de fleste. Jeg har registrert mer enn de 200 som skal være min andel. Så da utfordret jeg styret og de kontoransatte til å gjøre likeså. Noen av dem har alt nådd denne målsettinga og de har utfordret videre. Her er det viktig at mange deltar, all innsats monner. I begynnelsen vil registreringen ta noe tid, man må sette seg inn i regler og bestemmelser, men etter hvert går det ganske radig. Investerer du 4-5 timer har du nok nådd målet og registrert dine 200. Lykke til alle sammen, vi ser fram til et produkt alle gleder seg til.

Torill Johnsen
leder

DIS-Norge og lokallagene får en del post og epost i retur. Det er også en del av medlemmene som ikke har oppgitt epost-adresse – faktisk hele 644 medlemmer!

Noen har kanskje ikke epost-adresse, andre har kanskje ikke lyst til å oppgi den – men mange har sikkert fått epost-adresse etter innmelding eller har rett og slett glemt å oppgi den – noen har også skrevet feil i epostadressen!

Fordelen med at vi har registrert riktig epost-adresse på deg er at du da får informasjon fra foreningen; informasjon om aktiviteter i lokallaget eller mer generell informasjon fra DIS-Norge sentralt.

Endring av postadresse er det og mange som ikke følger opp. Da vil du ikke få tilsendt post som Slekt og Data, lokale medlemsblader eller kontingentkrav fra DIS-Norge. Alt dette kan du endre selv!

Tjenester for medlemmer av DIS-Norge:

[Logg deg inn](#)

[Bli medlem!](#)

[Bli gjestemedlem](#)

(NB: Brukernavn finnes bak på [Slekt og Data](#)!) Brukernavn har form som **dn01234** og passord har form som **abc123**. Husk små bokstaver og ingen blanke tegn mellom bokstavene 'dn' og medlemsnr i brukernavnet. Brukernavnet består altså av to bokstaver og 5 sifre, hvorav det første kan være 0 for medlemmer med fire-sifret medlemsnr

1. Logg deg inn på DIS-admin

Tjenester for medlemmer av DIS-Norge:

[Vis ulike medlemsoversikter](#)

[Hva er lagret om deg?](#)

[Vis og rediger adresseopplysninger om deg selv](#)

[Vis og rediger statistikkopplysninger om deg selv](#)

[Endre lokallagstilknytning for deg selv](#)

2. Klikk der på "Vis og rediger adresse-opplysninger om deg selv". Der kan du endre det som trengs, så får kontoret automatisk beskjed om endringene.

3. Er du usikker på hva som er registrert om deg i foreningen kan du klikke på "Hva er lagret om deg?".

*E-post adresse:

Viktig!

Vennligst benytt bare én **fungerende** epostadresse for meldinger fra SLEKT OG DATA. En epostadresse kan ikke brukes til å sende flere enn 5 slike mail som forsøk på epostadresse-fisking.

4. Glem ikke å sjekke at epostadressen er riktig!

Illustrasjonsfoto: Viggo Eide

Hele folketellinga 1875 på nettet!

AV: GUNNAR THORVALDSEN, REGISTRERINGSSENTRAL FOR HISTORISKE DATA
OG TORILL JOHNSEN, LEDER DIS-NORGE

Mens folketellingene 1801, 1865, 1900 og snart 1910 er skrevet av i sin helhet og gjort tilgjengelig for søking, er bare deler av 1875-tellinga transkribert. Det gjelder Nord-Norge, de største byene og noen andre kommuner. Registreringssentralen transkriberer nå resten av byene, et arbeid som ventes ferdigstilt i 2009. Statistisk forskning kan leve med at det for resten av landkommunene bare fins et representativt utvalg på to prosent av husholdene. Dette stiller seg annerledes for personallistoriske undersøkelser hvor det er viktig å kunne søke i et fullstendig materiale for å gjøre identifikasjonen

så sikker som mulig. Derfor har DIS-Norge og Registreringssentralen innledet samarbeid med Mormonerkirken i Utah for om mulig å få overført resten av 1875-tellinga til digitalt format. Her har vi fått svært god respons, og avskrift av den norske folketellinga fra 1875 har nå førsteprioritet blant deres skandinaviske prosjekter.

Som kjent er dette en samarbeidspartner med svært høy kompetanse på databehandling av genealogisk kildemateriale. Mikrofilmene fra tellinga har blitt skannet og lagt inn i deres programvare for transkribering av historiske persondata. Dette inne-

[illegible]

bærer svært rasjonelle arbeidsmåter. Den som melder seg frivillig via deres hjemmeside, kan laste ned en "batch" med kildesider til et java-program som også er tilgjengelig fra samme nett-sted. Dermed kan registreringsarbeidet skje uten nett-tilknytning. Bildet av kilda og skjemaet for registrering sees i samme skjermbilde, og et ekstra skrivemerke (cursor) markerer automatisk rett person og rett rubrikk i kilda mens man skriver.

Norge hadde i 1875 en hjemmehørende folke-
mengde på 1.813.424 individer, mens vel 42.000
midlertidig tilstedeværende personer kommer i
tillegg. Vel 400.000 innbyggere bodde i byer og
tettsteder, og omtrent samme antall personposter er
registrert i fullstendig transkriberte landkommuner.
Trekker vi fra disse to gruppene gjenstår omtrent en
million personposter som vi i fellesskap kan gjøre
tilgjengelige via mormonerkirkens systemer. Det
er et poeng at dette er den siste landsomfattende
folketellinga som vi kan behandle på denne måten i
overskuelig framtid. Siden folketellinga 1890 ikke
er mikrofilmet, er den vanskelig å gjøre tilgjengelig
for transkribering via nettet. Folketellinga 1920 er
som 1890-tellinga ført på personsedler og egner seg
derfor også dårlig for avfotografering eller skan-
ning.

Vi vil oppfordre dem som savner en fullstendig utgave av folketellinga 1875 til å ta del i den dugnadsinnsatsen som vi her har lagt til rette for. Ikke bare kan man gjøre godt arbeid til felles nytte, man får også førstehånds innsikt i det ypperste som fins av programvare for transkribering av historiske individdata. Det er ikke lett å organisere en så stor dugnad slik at alle får registrere den kommunen de selv er mest interessert i. Husk derfor at ikke

bare egen kommune er aktuelt arbeidsområde, det er ofte utflytterne som er vanskeligst å identifisere. Ved å arbeide med kilder fra andre kommuner er det inspirerende å oppdage hittil ukjente navn og yrker eller komme på sporet av personer med en særlig spennende bakgrunn. 1875-tellinga er vår første høy-kvalitets folketelling med detaljert føring av yrker og en adekvat løsning av problemet med de midlertidig fraværende og tilstedeværende. Det er og et poeng at vi hittil har vært det landet som har best dekning med historisk kildemateriale. Men både svenskene og danskene puster oss i nakken, de sistnevnte med frivillig innsats. La oss derfor løfte 1875-tellinga fram i flokk! Da vil den bli søkbar både hos mormonerne, i Digitalarkivet og hos Registreringssentralen.

FamilySearch indexing: https://www.familysearchindexing.org/en/projects/current_projects.jsf?pname=currentProjects

Oversikt over registrerte kommuner: http://www.rhd.uit.no/folketellinger/reg_komm.html

Folketellingen i 1875

AV LARS NYGAARD, RIKSARKIVET

Ved kongelig resolusjon den 23. oktober 1875 ble det bestemt at det skulle gjennomføres en fullstendig, nominativ folketelling i Norge per 31. desember 1875. "Fullstendig" vil her si at tellingen skulle omfatte hele landet, både bygd og by. I tillegg ble sjøfolk om bord i norske fartøyer i norske eller utenlandske havner, eller på vei mellom slike, ført opp i egne "skipslister". "Nominativ" vil si at hver enkelt person skulle føres opp med navn i tellingslistene. Dette var den tredje folketellingen av denne typen som ble gjennomført i Norge. De to foregående ble tatt opp per 1. februar 1801 og 31. desember 1865. I tillegg ble det gjennomført en nominativ telling i

byene per 31. desember 1870. Selve tellingsarbeidet ble påbegynt den 3. januar 1876 og ble fullført noen uker senere.

På landet ble tellingen gjennomført for hvert prestegjeld under ledelse av sognepresten. Prestegjeldet ble delt inn i tellingskretser, der en teller, som regel skolelæreren, fra 3. januar gikk fra hus til hus og fylte ut tellingslistene (de såkalte Speciallistene) med informasjon om alle tilstedeværende og også fraværende personer. Tellingene var også en jordbrukstelling, i og med at Speciallistene for hvert bosted også hadde rubrikker for husdyrhold og utsæd i 1875. Da Speciallistene var ferdig utfylt,

Illustrasjonsfoto: Viggo Eide

utarbeidet telleren en Hovedliste med antall bebodde hus og antall personer for hvert bosted innenfor tellingskretsen, hvorefter sognepresten utarbeidet et Generalsammendrag med antall hus og personer for hver tellingskrets innenfor prestegjeldet og de underliggende sognene.

I byene ble tellingen gjennomført i regi av magistraten. Tellerne, ofte fattigvesenets rodemestere, fikk ansvaret for hver sin rode, sogn, tellingskrets e.a. I byene ble det gjennomført selvtelling, dvs. at husfedrene eller andre skriveføre selv fylte ut Speciallisten for huset, og at tellerne fra 3. januar primært kontrollerte, korrigerte og samlet inn listene. Det var også rubrikker for husdyrhold og utsæd i Specialistene for byene. Etter at Specialistene var samlet inn, utarbeidet magistraten en Hovedliste med to avdelinger. Den første inneholdt antall bebodde hus og antall personer for hvert bosted (adresse) innenfor hver rode, sogn osv. Den andre avdelingen inneholdt antall bebodde hus og antall personer for hver rode, sogn osv. innenfor byen.

Det er to vesentlige faktorer for slektshistorikere og andre som skiller folketellingen i 1875 fra den foregående i 1865. For det første skulle også midlertidig tilstedeværende personer (besøkende) føres opp i Specialistene i 1875, dvs. at tellingen for hvert bosted og på alle høyere nivåer skiller mellom den hjemmehørende og den tilstedeværende befolkning. Den sistnevnte er altså den hjemmehørende befolkningen minus de midlertidig fraværende pluss de midlertidig tilstedeværende. For det andre er fødselsår oppgitt istedenfor alder på alle personer i 1875. Et oppgitt fødselsår er som regel mer pålitelig enn en oppgitt alder.

Etter at det lokale tellingsarbeidet var fullført i januar 1876, arbeidet Det Statistiske Centralbureau med aggregering og analyse av tellingsmaterialet fram til 1878, da de utgav publikasjonen "Resultaterne af Folketællingen i Norge i januar 1876". Under tellingsarbeidet holdt sogneprestene og magistratene nøye rede på tellingskretsenes plassering

i forhold til landets verdslige ("civile") og geistlige inndelinger, så publikasjonen har tallmateriale både for verdslige områder (amt, fogderier og byer/herreder) og geistlige områder (stift, prostier, prestegjeld og sogn).

Folketellingslistene fra 1875 er en del av arkivet til Statistisk sentralbyrå i Riksarkivet, men med unntak av skipslistene har originalmaterialet siden 1950-tallet vært deponert i statsarkivene for lokal bruk blant slekts- og lokalhistorikere. Tellingene ble mikrofilmet av Mormonerkirken i perioden 1959-63, og det er denne filmen som nå er skannet og danner grunnlaget for transkriberingsdugnaden (se Gunnar Thorvaldsens artikkel). Statsarkivene har imidlertid bare unntaksvis fått brukskopier av mikrofilmen, så papirooriginalene er fortsatt i daglig bruk på deres lesesaler.

Ca. 1/3 av folketellingen i 1875 har i mange år foreligget i digital form og vært tilgjengelig for søking i Digitalarkivet og på Registreringssentralens nettsted. Riksarkivaren stiller seg positiv til det initiativet Mormonerkirken, Registreringssentralen og DIS-Norge har tatt for å fullføre den digitale transkriberingen av denne tellingen. Arkivverket vil yte sitt bidrag til dette arbeidet ved at Digitalarkivets registreringsenhet i Stavanger fra 2009 vil transkribere tellingslistene fra 1875 fra prestegjeldene i Rogaland fylke (minus Klepp, som tidligere er transkribert av DIS-Rogaland).

The Norway Project

AV RAYMOND W. MADSEN, A.G.

Leder, Family Reconstitution / madsenrw@familysearch.org

FamilySearch forvalter den største samlingen av genealogisk informasjon i verden. Millioner av mennesker bruker FamilySearch sine samlinger, ressurser og tilgjengelighet for å lære mer om sin slektshistorie. Som en hjelp til så mange interesserte har FamilySearch aktivt samlet, oppbevart, og delt genealogiske opplysninger med verden i over 100 år. FamilySearch arbeider også sammen med flere organisasjoner som ønsker å stille sin dokumentasjon til disposisjon. De som driver med genealogi stoler på FamilySearch sin brede erfaring, deres ressurser og voksende samlinger av data. De som søker kan få tilgang til FamilySearch sine tjenester og ressurser enten gratis eller for en brøkdel av hva det ville kostet om hver enkelt organisasjon skulle etablert sin egen database. Et godt eksempel på dette er den norske folketellingen fra 1875.

Registreringssentralen for Historiske Data ved Universitetet i Tromsø (RHD) og DIS-Norge har blitt partnere med FamilySearch for å indeksere og registrere digitalt alle i folketellingen fra 1875. De vil oppfordre frivillige til å være med i registreringsarbeidet og FamilySearch web-baserte registreringsprogram brukes som verktøy (se www.FamilySearchindexing.org).

Torill Johnsen, leder for DIS-Norge, sier, "Tilgang til troverdige kilder er viktig for slektsforskere og slektshistorikere, det har det alltid vært. I dag er det imidlertid viktig med tilgang fra egen datamaskin når en selv måtte ønske det. Aktiv deltakelse fra frivillige har økt tilgangen til slike digitale kilder. Fortsatt befinner imidlertid mye informasjon seg på papir. Vi er glade for å kunne hjelpe til i arbeidet med dette prosjektet." legger Johnsen til.

Digitalisering og indeksering av folketellingen fra 1875 har to viktige formål for FamilySearch. For det første, informasjonen fra denne folketellingen vil være digitalt tilgjengelig for forskning, noe som vil være til stor hjelp for slektsforskere. For det andre vil informasjonen fra folketellingen gi støtte til et prosjekt Family Reconstitution, en

egen avdeling av FamilySearch, arbeider med. Det sistnevnte prosjektet heter The Norway Project og linker sammen familier i bygdene i Norge fra 1600 til 1900 tallet. Family Reconstitution innebærer at enkeltmennesker funnet i pålitelige kilder knyttes sammen til familier som igjen lenkes til så mange generasjoner som mulig.

Family Reconstitution ble organisert i 2005 under FamilySearch. Begrepet "family reconstitution" innebærer at lokale frivillige bruker sin egen datamaskin, finner data i kilder som kirkebøker og folketellinger, deretter setter de disse informasjonene sammen med familiene hvor de hører til. Mens den norske folketellingen fra 1875 kun er en kilde ser Family Reconstitution etter flere kilder som støtter opp om informasjonen funnet i folketellingen slik at familier kan bli knyttet sammen riktig. Informasjon kommer fra kilder som skjøter, bygde- og kirkebøker, attester, lokale, nasjonale, og internasjonale partnere. Family Reconstitution har for tiden prosjekter i mange land som USA, Canada, Afrika, Mexico, Island, og Stillehavssøyene, men fra høsten 2005 har The Norway Project vært det største prosjektet.

Frivillige fra hele verden har hjulpet til med å trekke ut data fra norske kirkebøker. Disse dataene blir lagt inn i databasen og vil nå snart bli koblet med informasjonen fra folketellingen. Da vil det bli lett for slektsforskere som søker etter sin norske slekt og sine forfedre å finne denne informasjonen. I 2009 planlegger Family Reconstitution å publisere noe av dataene fra The Norway Project på nettstedet FamilySearch.org. Disse dataene vil komme fra kommuner eller prestegjeld, fordi dette er slik de fleste offisielle dokumentene ble oppbevart før 1900. The Norway Project har allerede fullført de følgende prestegjeld:

AKERSHUS
AUST-AGDER
OPPLAND

Aurskog
Valle
Søndre Land, Ringeby,

Sør-Aurdal, Østre Slidre,
Vestre Toten, Nord-Fron,
Sør-Fron, Vang, Østre
Toten, Lom, Nordre
Land, Lesja

HORDALAND

Ulvik

MØRE OG ROMSDAL

Volda

SOGN OG FJORDANE

Vik, Lærdal, Årdal, Balestrand

TROMS

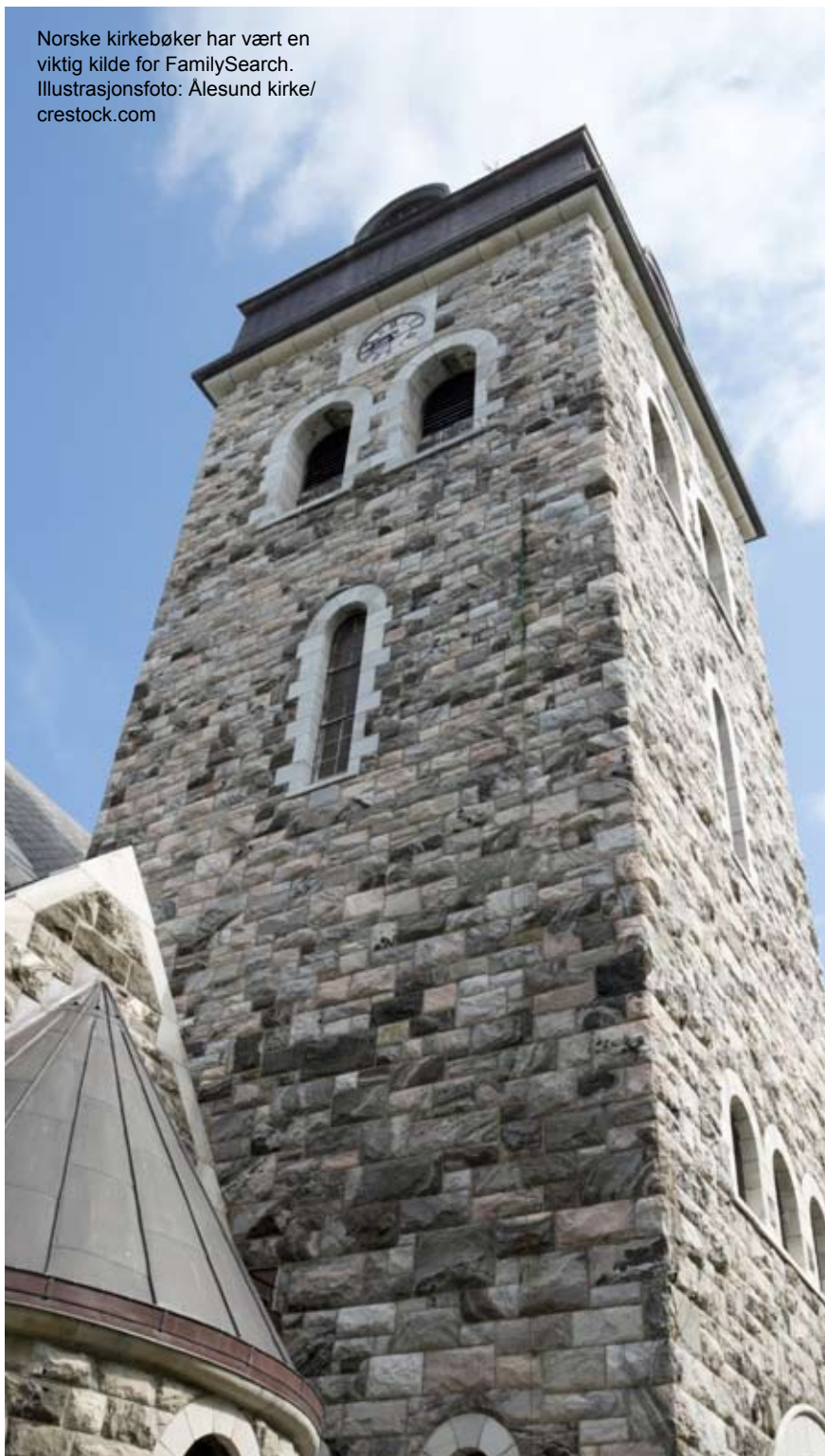
Kvæfjord

Når Family Reconstitution har fullført innsamlingen av data fra alle prestegjeld i et fylke der det fins bøker med slektshistorie, så blir prestegjeldene fra dette fylket samlet. Når fylkene er ferdige, vil alle fylkene bli satt sammen slik at en nasjonal database blir skapt. Forhåpentligvis vil dataene være tilgjengelige og søkbare på alle tre nivå, prestegjeld, fylke, og nasjonalt nivået.

For tiden er The Norway Project fokusert på fire fylker: Oppland, Hedmark, Sogn og Fjordane og Akershus. Frivillige kan også jobbe med andre fylker av interesse. Prosjektet har allerede mottatt mer enn 800 000 navn og mottar ca. 8 000 nye navn hver uke. Prosjektet tar imot nye frivillige hele tiden og tilbyr såvel detaljerte instruksjoner som en Powerpoint presentasjon om hvordan uttrekningen gjøres. De som ønsker å melde seg frivillig eller trenger flere opplysninger om The Norway Project, kan kontakte Roger Magnuson på nettadressen Magnesonr@FamilySearch.org.

For å delta i registreringen av den norske folketellingen fra 1875, eller andre indekseringsprosjekt, gå til nettadressen www.FamilySearch.org og klikk på Index Records. For å se millioner av kostnadsfrie dokumenter som allerede er registrert, klikk på Search Records og velg fra listen Record Search Pilot.

Norske kirkebøker har vært en viktig kilde for FamilySearch.
Illustrasjonsfoto: Ålesund kirke/
crestock.com

Hjelp - jeg har fått Mac! Hva gjør jeg nå?

AV HEIDI SITARA FJELDIVG OG ESPEN BERG

I alle år, nesten så lenge det har vært PC-er på markedet, har Microsoft vært enerådende i Norge. Dette gjelder både på bedriftsmarkedet så vel som på det private markedet. Selv om Apple har hatt en relativt sterk stilling i mange år i USA, har det i Norge stort sett vært det profesjonelle grafiske miljøet som har holdt seg trofast til Apple og Mac.

De siste 3-4 årene har Apple igjen hatt et oppsving og ansees nå som et reelt og godt alternativ til Microsoft Windows. I bare siste kvartal 2008 solgte Apple mer enn 2,6 millioner Mac-maskiner (Macformat UK, Januar 2009), og i hele 2008 solgte Apple 9,7 mill Mac over hele verden. Mens PC markedet ellers hadde en vekst på 15,2% på verdensbasis, hadde Mac en vekst på 37,7% (Macworld, januar 2009). Det betyr at markedet er raskt voksende, og at flere og flere, også her til lands, bytter ut sin gamle PC.

DIS-Norge har alltid hatt en liten trofast Mac-skare, nå er den gruppen vokst en del, og den antas å vokse fremover i tråd med tendensen ellers i markedet. Mange er i tvil, tør jeg gå over til Mac? Får jeg gjort "alt" på Mac? Er det vanskelig å omstille seg? Hvilke programmer finnes, og hvordan kommer jeg i gang?

I dag er det slik at 50 % av dem som kjøper Mac har aldri hatt en Mac før.

Det er viktig for oss i DIS å vite dette, slik at vi kan ta vare på de brukerne som kanskje enten alltid har brukt Mac og lurer på om de er alene

i verden, og de som kanskje lurer på om de kan kjøpe seg en Mac uten å miste mulighet for å få tilgang til de programmer og verktøy som de er vant til å bruke på Windows og som de ønsker å bruke på Mac.

Denne artikkelen skal handle litt om hvilke muligheter du, som enten vurderer å kjøpe deg en Mac eller hvis du allerede har Mac, har når det gjelder å komme i gang med Mac og slektsforskning.

Det er ingen grunn til bekymring, i denne artikkelen skal vi fortelle litt om hvordan det er å jobbe på Mac og hvordan du kan bruke Mac til din slektsforskning og alt mulig annet.

Komme i gang med Mac

Du sitter der altså med din nye Mac. Du har akkurat tatt den ut av boksen, slått den på – og hva nå! Ta det helt med ro, oppstartsprosedyren fikser alt for deg. Det eneste du må passe på er å velge riktig språk, skrive inn navn og adresse osv for å registrere Mac-en din hos Apple (lurt å gjøre i tilfelle tyveri) og følge anvisningene (på norsk). Du vil bli spurt om du har en "MobileMe"-konto, den kan du bla forbi (hvis du ikke har en da, da oppgir du den) eller du vurderer om du vil teste det ut gratis i 30 dager. Denne tjenesten kan absolutt anbefales, og det kan være lurt å vurdere en prøvelisens, slik at du kan se nærmere på dette produktet.

Oppkobling til internett går av seg selv, den finner alle trådløse nettverk i nærheten av der du bor, og du velger

ditt nettverk, taster inn krypteringskoden (du har vel krypteringskode? Hvis ikke bør du få deg en snarest for å beskytte nettet ditt!). Og vips er du på nett!

Bruker du nettverkskabel, så plugges du inn kabelen i Mac-en, verre er det ikke. Da kan det kanskje være greit å slå av Airport (som er Macs navn på det programmet som leter opp og kobler deg til trådløse nettverk). Det trekker litt strøm, og hvis du har bærbar og bruker batteriet, så sparer du litt på batteriet).

Hva med backup, hvordan gjør jeg det?

Backup er noe alle burde ta på alvor, derfor begynner vi med det. Og her har Mac en løsning som får Windows-brukere til å bli grønne av misunnelse!

Nye Mac-er, dvs alle som har sisteversjon av operativsystemet OS X, det heter Leopard, har en utrolig bra backupløsning som heter Time Machine, og det er veldig lett å ta i bruk.

Ingen opplæring er nødvendig. For å kunne bruke Time Machine, må du ha en USB-disk eller en ekstern harddisk

med FireWall. Du kan også bruke en USB-disk som er koblet til en Airport Extreme (det er en trådløs ruter fra Apple, som du kan koble en USB-disk til) eller til en Time Capsule (det er også en trådløs ruter fra Apple, men denne har en innebygd disk som kan brukes til backup).

Dersom du ikke har Apple Extreme eller Time Capsule, bruker du en

USB-disk som du kobler til Mac-en. Første gangen du kobler den til kommer Apple opp med et spørsmål om du vil bruke den til Time Machine, noe du så absolutt vil! Resten går av seg selv.

Time Machine vil deretter sjekke maskinen din hver time på døgnet om det er skjedd noen endringer siden sist – og ta backup av alle filer som er endret.

Første gangen Time Machine starter å kjøre trenger den litt tid, for da må den ta en kopi av alt det du har på maskinen. Deretter sjekker den hver time, tusler og går i bakgrunnen, og du merker ikke noe særlig til det. Du kan også angi hvilke mapper eller filer du ønsker at den ikke skal ta med.

Men det virkelig morsomme kommer når du skal inn og finne igjen en fil du tilfeldigvis har slettet eller noe du angret på at du har slettet. Da starter du Time Machine fra dock-en (menyen nederst på skjermen) og bildet ser omtrent slik ut:

På høyre side av skjermen ser du en ”slider”, eller noe som ser ut som en ”målestokk”, hvis du peker på den vil du kunne se alle datoene og klokkeslettene du har tatt backup, og du kan velge hvilken dato du vil gå inn og hente backup av akkurat den filen fra. Når du har valgt dato og eventuelt klokkeslett, er det bare å klikke på den gjeldende filen, klikke ”Gjenopprett” og vips, blir filen din lagt inn på maskinen, nøyaktig der den lå før den ble slettet.

Time Machine er en veldig enkel og god måte å ta backup på, ikke kast bort penger på å kjøpe kompliserte backupprogrammer, der det nesten er umulig å finne ut av hvordan du skal å hentet frem en fil eller tre som du har mistet!

Slektsprogrammer på Mac

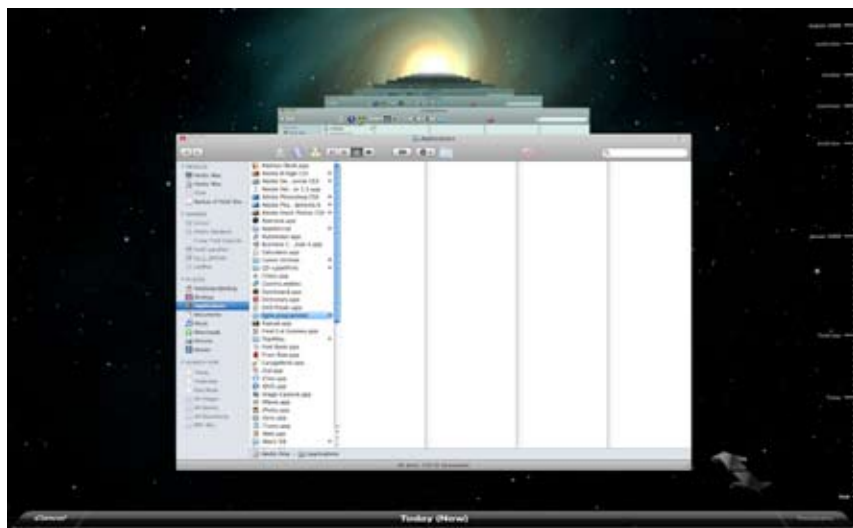
Mac har faktisk en lang tradisjon med slektsprogrammer, og flere av våre erfarne Mac-medlemmer kan fortelle

om slektsprogrammer jeg ikke har hørt om. En rask (men ikke særlig grundig) sjekk på internett medførte følgende funn:

1. Reunion
2. MacFamilyTree
3. Mac Heredis
4. iFamily for Tiger V2.252
5. ohmiGene
6. Osk
7. Personal Ancestry Writer II
8. OurTreePro
9. Family Ties
10. Genealogy Pro
11. RootsMagic Genealogy Software

Her kommer en kort presentasjon av Reunion og MacStamTre. Reunion er vel det eldste slektsprogrammet i lista over for Mac. MacStamTre er et relativt nytt program (rundt 10 år gammelt, så kanskje ikke så nytt likevel), men har allerede rukket å komme til versjon 5 (selv om det ikke sier så mye). Både Reunion og MacStamTre gjorde et skikkelig byks fra sine forrige versjoner. Reunion 9 ble endelig et rendyrket OS X-program og MacStamTre skiftet ut databasemotoren da de kom til versjon 5. Dette gjorde at programytelsen steg mange hakk og størrelsen på databasen ble plutselig ikke noe problem mer (i motsetning til versjon 4 hvor 5000 personer gjorde at databasen nærmest stod stille).

Nå er ikke dette ment å være en komplett gjennomgang av noen av programmene. Dette er heller ikke ment for å favorisere det ene foran det andre. Programmene er veldig ulike både i utforming og bruk.

Reunion

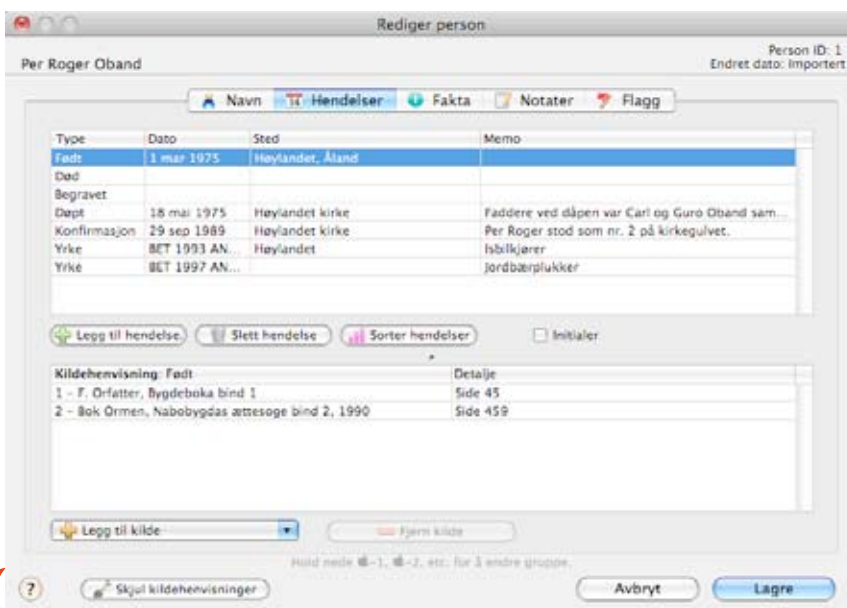
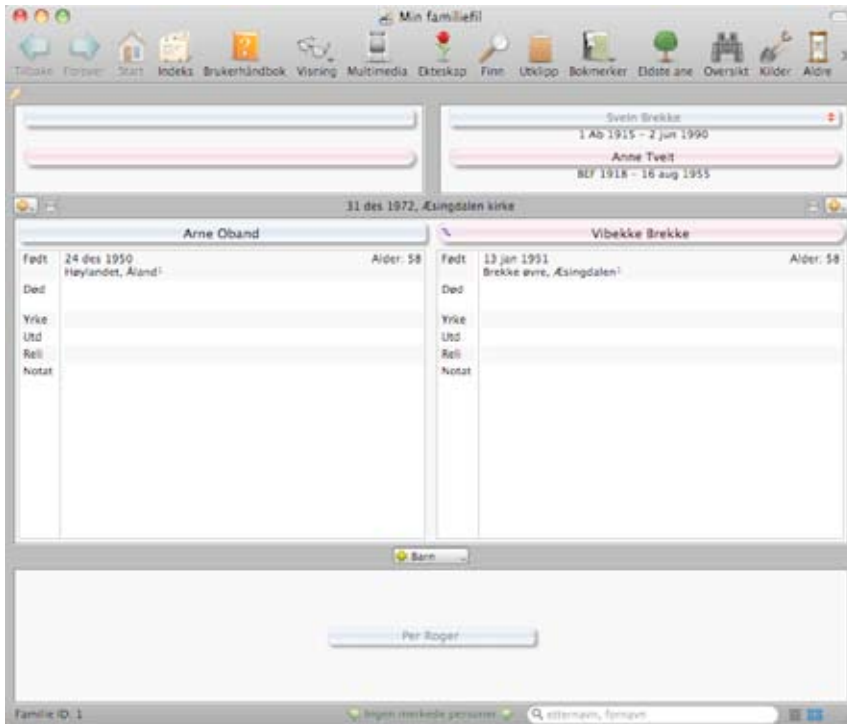
Reunion er vel det slektsprogrammet for Mac med den lengste historien. Programmet utvikles av et amerikansk programvareselskap som heter LeisterPro. Selskapet er et enkeltmannsforetak (såvidt oss bekjent) som drives av Frank Leister. I tillegg til å lage slektsprogram for Mac er Frank Leister også glad i å komponere musikk.

Reunion 9 ble i sin helhet omprogrammert og ryddet opp i slik at det nå er et rent OS X-program. Databasen er effektiv slik at store databaser med flere titallstusen personer går helt greit. Reunion er det mest kostbare slektsprogrammet for Mac, men de som bruker Reunion mener helt klart at det er verdt prisen. Reunion koster \$99 og norsk språkfil kan kjøpes i tillegg.

Når du starter Reunion får du valg mellom å opprette ny database og opprette en ny database. Du kommer uansett til et vindu som ser ut som på figuren under. Vinduet er delt i tre generasjoner - øverst er besteforeldrene, deretter kommer foreldrene (som dekker den største delen av vinduet) og nederst kommer barna i familien.

De fleste hovedvalgene man har tilgang til finnes som godt merkede ikoner øverst i hovedvinduet. Som vist har man god oversikt over de viktigste hendelsene for hovedpersonene i vinduet. Hva som menes med «de viktigste» hendelsene er opp til bruker å bestemme. Hvilke hendelser som skal vises kan styres av bruker. Selvsagt forsvinner ikke informasjon selv om det ikke vises i hovedvinduet. Klikker man på navnet på en person kommer man til en mer detaljert oversikt over hva som er registrert på personen (se neste figur) og her har man full tilgang til all registrert informasjon

Som vist på figuren til venstre er alle hendelsene listet opp. I tillegg til oversikt over hendelsene kan man velge mellom navn, faktaopplysninger

(egenskaper), notater eller flagg. Det går an å legge til en eller flere kilder på alle hendelser eller egenskaper slik at det er enkelt å gå tilbake til kilden og dobbeltsjekke senere ved behov. Det er mulig å legge til flere notater til en person.

De samme typer informasjon kan man også registrere på et forhold mellom to personer som har 0 eller flere barn sammen.

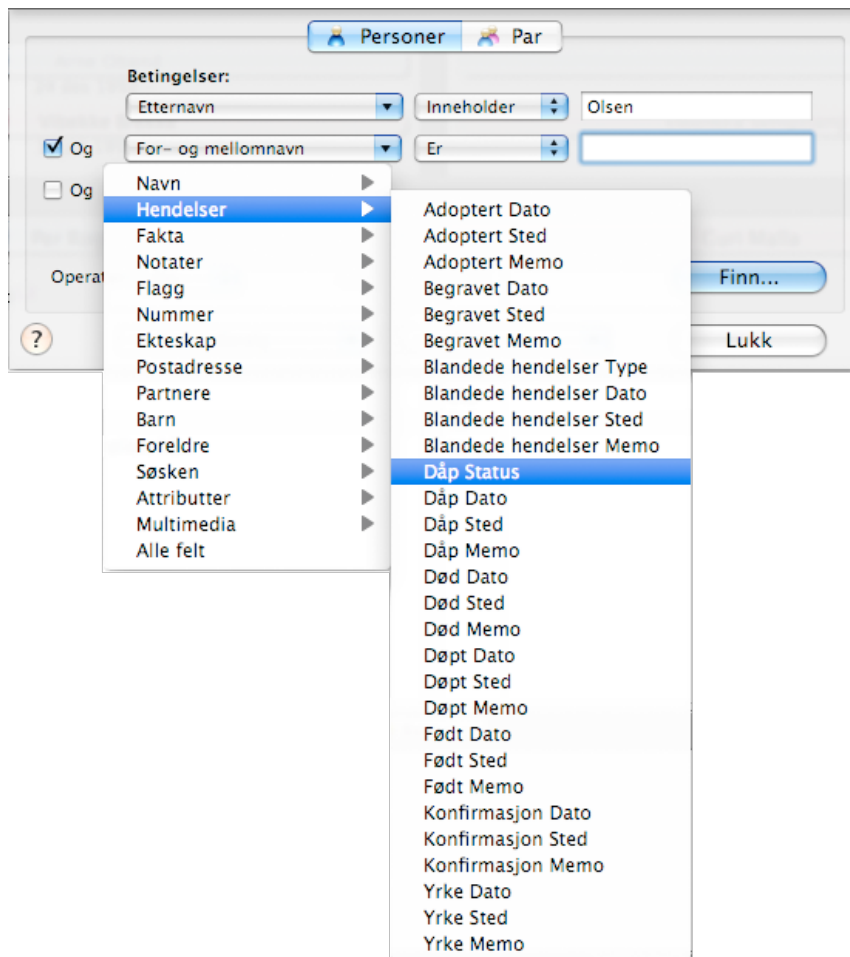
Søking etter informasjon i Reunion er fleksibelt. Klikk på knappen «Finn» i knapperaden øverst i hovedvinduet. Du kan da bygge opp søket ditt ut fra de kriteria du måtte ønske (se illustrasjon til høyre).

Når søket er bygget opp søker Reunion gjennom hele databasen.

Rapportmodulen i Reunion gir mulighet for å lage mange grafiske eller tekstbaserte rapporter. I rapportene er det mulig å velge hva som skal være med av personer eller hendelser/egenskaper (se figur under). På den måten går det an å «spesialdesignere» rapporter. Rapportene er ikke tilgjengelig fra knapperaden men kan nås fra menyen «Lag». Der er de gruppert etter rapporttyper (grafiske eller tekstbaserte).

Reunion kan også lage flotte nettsider fra slektsdatabasen din. Som for rapportene kan du også her velge hvilke personer og hendelsestyper som skal være med.

Totalt sett må Reunion klassifiseres som et avansert slektsprogram med veldig mange muligheter.

Nedlasting: <http://www.leisterpro.com/>

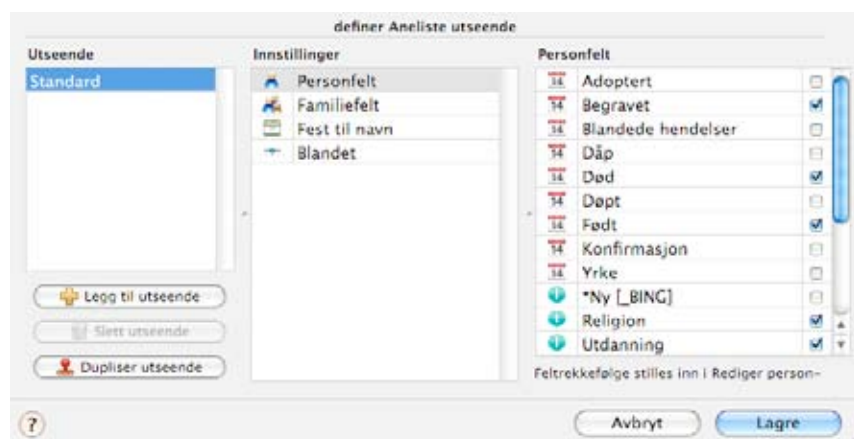
Norsk språkfil: http://www.kjaer-web.no/Kjaer-web/Reunion_-_slektsprogram_for_Mac.html

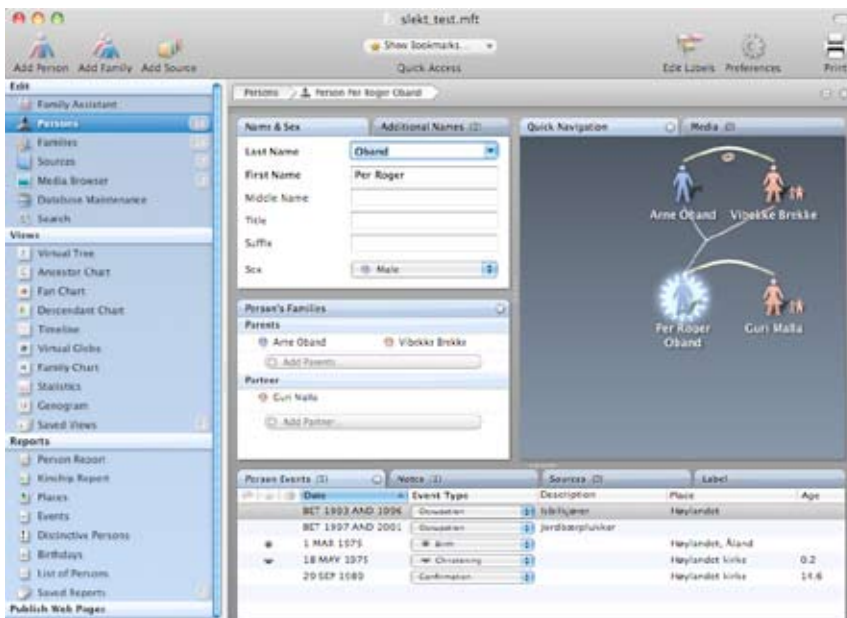
MacStamTre

MacStamTre (eller MacStamBaum som det heter på tysk) er et slektsprogram som er primært utviklet i Tyskland av selskapet Synium. MacStamTre finnes i flere språk, deriblant norsk. Prisen på MacStamTre er \$45 eller \$25 for en oppgradering fra tidligere versjoner. Kjøper du en gyldig lisens for en hovedversjon er alle oppgraderinger innen denne hovedversjonen gratis.

MacStamTre ble omprogrammert totalt mellom versjon 4 og versjon 5 og fremstår nå som et veldig moderne program som er veldig ulikt det man

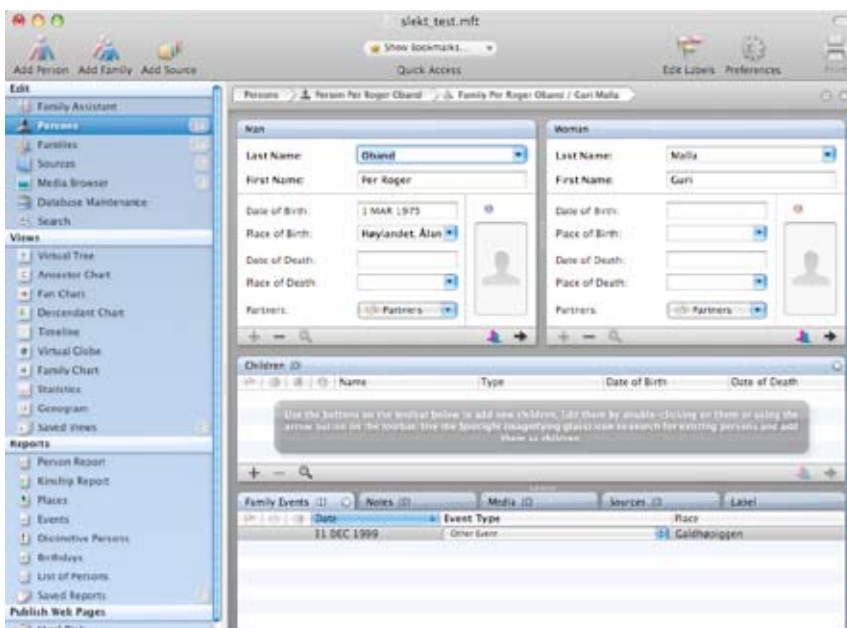

gjørne er vant med. Den grafiske utformingen er veldig moderne (sett med en ikke-designers øyne). Det første man blir møtt med når man starter MacStamTre er et vindu hvor man kan velge hva man skal gjøre - bl.a. opprette en ny database, åpne en eksisterende database eller importere en GEDCOM-fil.

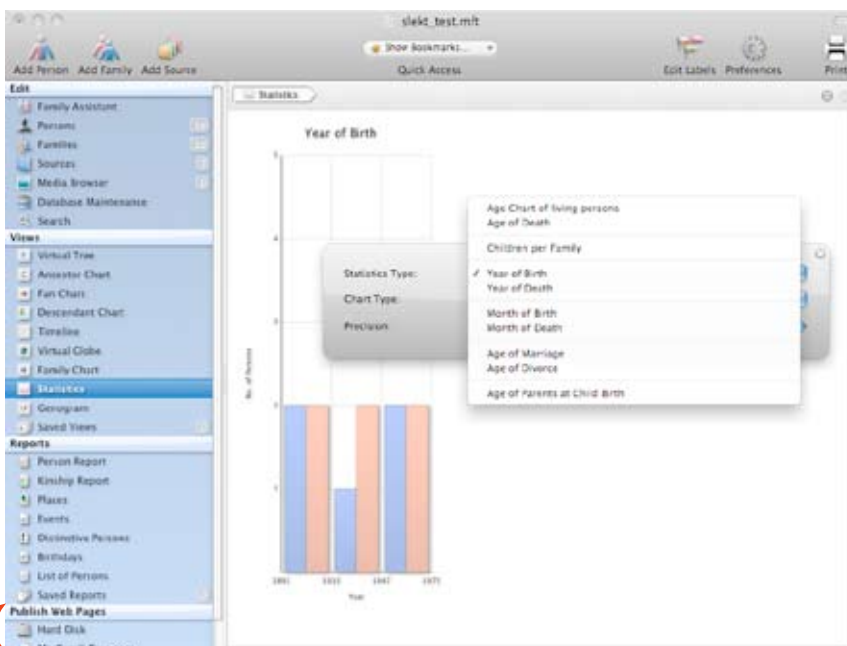
Registreringen av personer kan gjøres fra slektstreet eller som en frittstående person ved å bruke hurtigknappene helt øverst i vinduet.

Går man inn på en person (se figuren under) er personbildet delt i flere deler. Delen til høyre er et slektstre med nærmeste familie. Her kan man enkelt navigere seg rundt i slekta i et animert slektstre.

Øverst til venstre i hoveddelen av vinduet viser navnedetaljer om personen. Det er mulig å legge inn flere navnevarianter som de opptrer i de ulike kildene man bruker. Under navnedelen vises familierelasjonene for den valgte personen (foreldre og ektefelle/barn). Under der igjen ser man hendelsene, notater, kilder og merkelapper for den valgte personen.

Går man til den delen av vinduet som omhandler familierelasjonene er det enkelt å legge til flere ektefeller/partnere eller barn. Klikk på ektefelles/partners navn og vinduet endrer seg slik det er vist på figuren i midten.

Far og mor i familien vises nå øverst på hver sin side. I feltet under vises en liste over eventuelle barn i forholdet. Det nederste feltet inneholder andre hendelser i forholdet (f.eks. ekteskap).

For hendelser er det selvsagt mulig å registrere mange detaljer, kildehenvisninger, notater osv.

Når det gjelder stedsnavn er det mulig å legge inn globale koordinater for å plassere stedet på kartet. Det er en innebygget globusmodul hvor stedene er merket av. Oppløsningen på kartet er så dårlig at denne modulen ikke er særlig brukbar.

Det finnes flere flotte, grafiske rap-

porter i MacStamTre. Figuren under viser et eksempel på en statistikkrapport over hvor mange som ble født et bestemt år.

Bilder av personer, familier eller steder kan legges til fra en grafikkfil, eller du kan koble deg til fotobiblioteket i iPhoto (som følger med alle Macer). Man kan legge til andre mediatyper også (f.eks. film og lyd) (sen nederste bilde på foregående side).

Nettsider kan du enkelt lage ved å velge hvor disse skal lagres (harddisk, MacFamilyTree.com, Mobile Me eller en CD eller DVD). Dette velger du nederst i menyen til venstre i MacStamTre.

Alt i alt er MacStamTre absolutt et godt alternativ med en avansert grafisk utforming. Noen flere tekstrapporter hadde vært på sin plass, men god støtte for GEDCOM og en helt grei nettsidegenerator hjelper på.

Det finnes også en versjon for iPhone som kan lastes ned fra Apple Store. Den er gratis. Du kan da synkronisere slektsdataene dine til iPhone og alltid ha dem for hånden.

Kjøp og nedlasting: <http://www.synium.de/products/macfamilytree/index.html>

Hva med Gedcom-filer, kan jeg lage gedcom-filer på Mac?

Alle slektsprogram med respekt for seg selv kan lage GEDCOM-filer. Dette gjelder selvsagt også på Mac. Både Reunion og MacStamTre kan lage GEDCOM-filer som kan brukes til DISStreff. Hvordan du lager GEDCOM-filer blir beskrevet under omtale av programmene.

Office - tekstbehandling

Så var det tekstbehandling og andre "Office"-produkter da. Hvilke muligheter finnes det der? De fleste av oss ønsker å ta ut informasjon fra slektsprogrammet vårt og får det

over i en tekstbehandler for videre bearbeidelse.

Har man et godt tekstbehandlingsverktøy, som er enkelt å bruke og som har enkel tilgang til å pynte opp med ekstra bilder, flotte fonter, kanskje noen ønsker å være litt kreativ i å lage en spennende slektsbok som ikke bare er tekst og bilder fra slektsprogrammet, ja da må du tenke deg litt om når du skal velge program. Sannheten er at du har flere muligheter, men at de ulike alternativene i ulik grad gir slike muligheter.

Jeg skal kort beskrive de ulike programmene jeg selv kjenner til så får du og lommeboken din vurdere hva dere vil gå for.

Gratis program

Textedit fra Apple

Medfølgende på Mac kommer et program som heter "Textedit". Det er et veldig greit tekstbehandlingsprogram, og hvis du tar deg litt tid til å lære det, vil du komme langt med det. Det gir muligheter for å sette inn bilder og grafikk, og du kan åpne word-dokumenter med Textedit. Dette er et veldig undervurdert program, skal man tro de som bruker det mye. Så absolutt verd å vurdere.

OpenOffice

Ønsker du noe som er mer "Office" aktig, kan du laste ned OpenOffice. Det er gratis og brukes av mange skoler og offentlige etater som ønsker å holde kostnadene nede og samtidig ha mulighet til å «prate» med mennesker som bruker bl.a. Microsoft Office. Du kan laste ned OpenOffice på www.openoffice.org. Som sagt, det koster ingenting og er verd å sjekke ut hvis du ikke vil bruke penger. OpenOffice inneholder følgende programmer:

- Writer – tekstbehandling
- Calc – regneark
- Impress – foiler, presentasjoner
- Draw – tegneprogram
- Base – database

Programmene i OpenOffice er integrert med hverandre slik at man enkelt kan nå alle programmene fra hvilket som helst av dem.

Siden OpenOffice har mange brukere fordelt på flere plattformer kan man enkelt utveksle data med brukere som bruker både Mac, Linux og Windows m.m. uten å miste data på veien.

OpenOffice inneholder som sagt flere program som sammen gir en fullgod kontorløsning. Tekstbehandlingsprogrammet Writer inneholder funksjoner for de fleste behov til vanlig tekstbehandling. En fin ekstrafunksjon (innebygget selvsagt) er muligheten til å lage PDF-filer direkte fra OpenOffice uten å måtte gå veien om utskrift.

Writer kan åpne og lagre mange andre filformat enn sitt eget format (OpenDocument), blant annet doc og docx (fra Microsoft Office 2007).

Regnearkprogrammet til OpenOffice heter Calc. Det ligner veldig på Microsoft Excel og har mye av de samme funksjonene. Til mitt bruk av et regneark holder ihvertfall OpenOffice Calc i massevis. Du kan lage flotte grafiske fremstillinger og presentasjoner med Calc. Import og eksport til mange filformat, bl.a. .xls,

.xlsx og selvsagt OpenDocument.

Som en respektert kontorpakke har også OpenOffice et presentasjonsverktøy. Dette heter Impress og kan brukes til å lage feiende flotte presentasjoner. Det finnes mange ulike maler å velge fra så det skulle vel være noe for de fleste. Dette programmet kan skrive og lese filer fra bl.a. PowerPoint i tillegg til mange andre filformat.

Tegneprogrammet til OpenOffice heter Draw. Dette programmet kan brukes for å lage illustrasjoner og flytskjema til bruk i Writer, Calc eller Impress. Illustrasjonene er vektorbaserte slik at de ikke blir dårligere om du forstørrer eller forminsker dem.

Databaseprogrammet til OpenOffice, Base, er noe enklere enn Microsoft Access, men den er fullt brukbar til å lage små databaser. I tillegg til sitt eget databaseformat kan Base kobles til flere andre databasesystem, bl.a. MySQL, Oracle eller regneark.

I OpenOffice finnes det også eget program for å lage XML-filer for de som har behov for det. HTML-modus for Writer gjør det enklere å lage nettsider med OpenOffice. Hvor viktig HTML-modusen er vet jeg ikke, men den er nå der hvis noen har behov for den.

Kommersielle programmer

Microsoft Office

Du kan kjøpe Microsoft Office for Mac i alle butikker som selger Mac og på Apple Store (<http://store.apple.com/no>). Den koster kr. 1190,- (Home and student version) inkl frakt og er på engelsk. Er du vant til å bruke Office på PC, vil du umiddelbart kjenne deg igjen her.

Word, Excel og Powerpoint gjør akkurat det de skal gjøre og i hovedsak det samme som de gjør på PC. Den er ikke så integrert med Apple-programmer som Pages (se lengre ned i artikkelen), den er helt grei og byr ikke på de store overraskelsene

iWork

Er du av den eventyrlystne typen, og ikke har noe spesielt og lidenskapelig forhold til Office, anbefaler jeg deg seriøst å vurdere Apples iWork 09 som et alternativ. Det koster mindre enn Office (kr. 790,- for en enkeltlisens og kr. 990,- for en familiepakke med 5 lisenser). Har du Mac fra før med en eldre versjon av iWork, kan du vurdere å oppgradere til nyeste versjon. Det her kommet mange nye og spennende muligheter i den nye iWork. Bl.a. iwork.com, som gjør det mulig å utveksle dokumentene din med andre over internett uten at du behøver å sende dem i mail eller legge dem på en egen server. For å laste opp til web, velger du ikonnet i pages (eller de andre iWork-programmene)

Så kommer det opp et bilde der du kan legge inn emailadressen til den som skal få se dokumentet, om personen skal få lov til å laste den dokumentet og i hvilke filformat det kan lastes ned med.

Vedkommende person får en mail med en link og melding om at det lig-

ger et dokument på web og venter.

Ved å klikke på linken i mailen kommer man inn i dette bildet:

Nå kan den andre personen (uavhengig av om han eller hun bruker Mac, Windows eller Linux) lese, legge inn kommentarer eller laste ned dokumentet for videre bearbeidelse. Veldig bra hvis du skriver på en artikkel eller en slektsbok og ønsker at andre skal se det, gi kommentarer eller kunne laste det ned. Forfatterne av denne artikkelen brukte iWorks da vi skrev denne artikkelen.

iWork inneholder:

- Pages – tekstbehandling
 - Numbers – regneark
 - Keynote – foiler og presentasjoner.
- Alle de nyeste iWorks-programmene kan både lese og lagre på Office-filer (doc, docx, xls, xlsx, ppt, pptx osv). Denne artikkelen ble påbegynt i Word, og deretter ferdigskrevet på Pages og i Word.

Pages

Selv må jeg innrømme, at etter 20 år med Office, (det er helt sant, jeg begynte å bruke Word v.1.0 allerede i 1984/85 på PC før Windows kom ut) og som en både ivrig og etter hvert avansert bruker av Office, har jeg nå gått mer og mer over til Pages i mitt private liv. På jobb er jeg fremdeles Windowsbruker.

Pages er lettere å bruke, morsommere, har større muligheter for flotte dokumenter med spalter, grafikk og bilder og er svært nært integrert med Apples iLife-produkter (se eget avsnitt).

Pages er både en teksbehandler av

helt vanlige og ordinære dokumenter og kan i tillegg brukes til å lage flotte dokumenter med grafikk. Det er svært enkelt og intuitivt å bruke. Det er en fordel at du kan litt engelsk, da dokumentasjonen er på engelsk, mens programmet er på norsk (hvis du bruker Leopard på norsk). Du kan også se en rekke opplæringsvideoer på <http://www.apple.com/no/iwork/>

Numbers

Numbers er Apples regneark. Den er har ikke de aller mest avanserte funksjonene som Excel har, men den har det meste. Jeg har brukt Numbers til å lage regneark som krever pen presentasjon. Her går den langt forbi Excel! Siste versjon av iWorks (iWorks09) har fått veldig mange nye funksjoner, som gjør at den nå kan sammenliknes med Excel.

Keynote

Skal du lage presentasjoner med iWork, bruker du Keynote. Den likner på mange måter veldig på Powerpoint, og kan du den, så fikser du Keynote også. Keynote har mange

flotte templates (eller maler) og lekre presentasjoner.

Som sagt, du må betale noen kroner for iWork, og siden den er billigere og siden mange synes den er både enklere og lekrere å bruke, er den et reelt alternativ på Mac.

Er du i tvil, kan du også laste ned en prøveversjon som varer i 30 dager. Så får du mulighet til å teste den ut før du eventuelt bestemmer deg.

Når du kjøper en Mac ligger det også en prøveversjon av Microsoft Office på den. Den varer også i 30 dager. Så her kan du teste og sammenlikne.

Både Word og Pages kan integreres og brukes sammen med de fleste slektsbehandlings programmene

Evernote - perfekt til å samle notater

Det finnes ett program jeg må fremheve som et «must» når du driver med slektsforskning. Jeg antar at flere kjenner seg igjen i situasjonen der du driver og leter etter slektsdata, blar i bygdebøker, finner litt på nett her og der, opplysninger som du gjerne vil ta vare på, men som du ikke helt vet om du vil putte inn i slektsprogrammet ennå. Da er Evernote (www.evernote.com) den ideelle løsningen. Det er gratis, og du må registrere deg for en konto når du skal laste det ned og installere programmet. Når Evernote er installert, kan du bruke programmet til å opprette så mange «notebooks» (notatbøker) du vil, der du kan lagre bilder, tekst, linker til internett, nettsider osv.

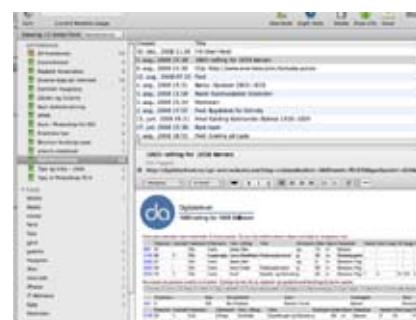
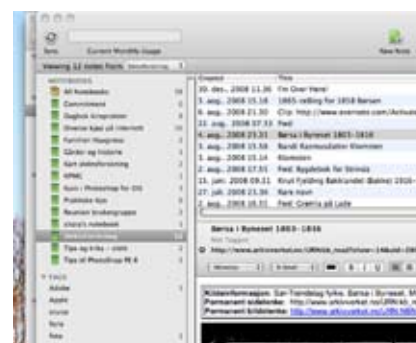
Evernote fungerer slik:

1. Du har en «konto» på evernote.com
2. Evernote er installert på Mac-en din, og du kan i tillegg installere det på en PC eller flere Mac-er, iPhone eller på Windows Mobile telefonen din.
3. Du sitter på din Mac, oppretter en notatbok (du bestemmer selv om notatboken skal synkroniseres mot kontoen din på nett, om den skal

være tilgjengelig der bare for deg, eller om den skal være «offentlig» tilgjengelig). Så legger du inn notater, web-sider, f.eks hele websiden med kirkebokbilder), skanner inn et dokument fra en bygdebok, finner et par ting til på nett osv. Du kan legge inn bilder, mailer, dokumenter osv.

4. Når du er «ferdig», synkroniseres alle notatene din opp på din konto på nettet. Hvis du nå er på reise og må låne en annen PC eller Mac, kan du bare på inn på evernote.com, logge deg på og få tilgang til alle notatene dine. Eller du har flere maskiner og installerer Evernote på én eller alle maskinene, og alle dataene din synkroniseres automatisk til de andre maskinene du har installert Evernote på.

I tillegg kan du sende notater eller bilder til Evernote via mail. Du får en egen spesiell email-adresse til dette formålet.

For eksempel har jeg en notatbok for hver slektsgren i min familie, én for gårder osv. I hver notatbok oppretter jeg ett notat for hver opplysning jeg samler. Dersom jeg finner en kirkebokside jeg vil ta vare på, bruker jeg en plugin «Web Clipper»

(et lite ekstraprogram som ligger på Evernotes websidese bilde) Web Clipper kopierer hele websiden direkte inn i notatboken i Evernote.

På siden til Evernote finner du flere videoer som demonstrerer og viser hvordan programmet fungerer.

Det finnes også Evernote for Windows, iPhone og mobiltelefoner med Windows Mobile. Programmet er gratis og du får lov til å laste opp 40 Mb pr.mnd. Trenger du mer plass enn det som følger med (du kommer langt med 40 mb i mnd), kan du betale noen kroner og får ekstra plass plass og noen ekstra funksjoner.

Behandle bilder, scanning, behandling.

Mac kommer ferdig installert med iLife. Dette er Apples programpakke som inneholder iPhoto, et program for bildearkivering og behandling. IPhoto er perfekt til å holde orden på slektsbildene dine.

Du importerer bildene enten fra disken eller direkte fra kamera. I iPhoto organiserer du bildene etter "hendelser", og du kan legge på metadata (keywords, tags) på bildene for å angi f.eks hvilken slektsgren de tilhører, navn på person, årstall osv, slik at det blir lett å finne igjen bilder av én bestemt person. I den siste versjonen i iPhoto09 har du også automatisk ansiktsgjenkjenning og mulighet for å legge inn steder via det innebygde Google-maps grensesnittet. Du kan da plassere gamle slektninger på kartet der du mener de kommer fra.

Du må selv importere bildene til

iPhoto etter at du har skannet dem inn, etterpå sletter du dem fra det gamle stedet på disken, slik at de kun ligger inne i iPhoto-biblioteket. Når du senere skal legge dem inn i slektsprogram eller andre programmer, tekstbehandling osv, får du nesten alltid tilgang til iPhoto-biblioteket og du kan hente inn bildene derfra. Alternativt kan du bra ta tak i bildet og dra det fra iPhoto og rett inn i slektsprogrammet der det skal ligge.

iPhoto har også gode redigeringsmuligheter, slik at du trenger ikke kjøpe eget bildebehandlingsprogram for å organisere bildene dine eller gjøre enkel bildebehandling.

Søkemuligheter på Mac, hvordan finne dokumentene dine raskt på disken

Det er enkelt å finne filer og dokumenter på Macen din. Spotlight, som er en del av OS X, indekserer hele harddisken din og finner raskt frem til de filene du søker etter. Man kan søke på både filnavn og innhold i f.eks. PDF-filer. Spotlight finner du øverst til høyre på skjermen din (se

figuren under).

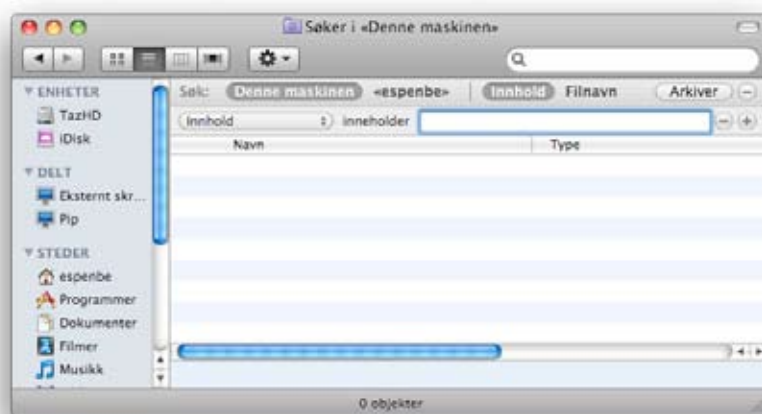
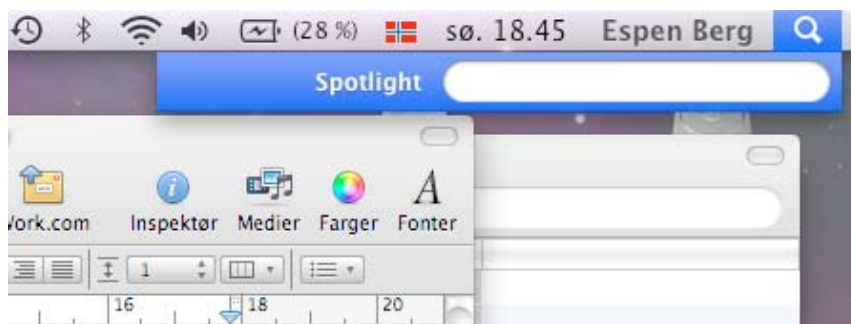
Klikk på forstørrelsesglasset for å få opp et tekstfelt hvor du kan skrive det du vil søke etter. En annen måte å bruke Spotlight på er å trykke «eple+f» i et Finder-vindu. Da vil Finder-vinduet se ut som på figuren under. Der kan du velge blant mange filtyper og hva det skal søkes etter (innhold, dato for når filen ble opprettet og mye mer).

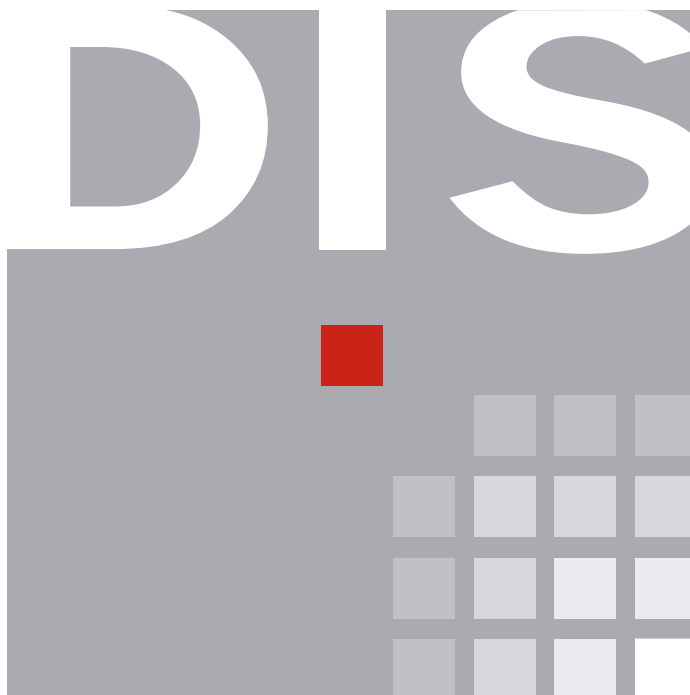
Messenger og DISchat (Espen)

Og joda - det er ingen problemer med å være på DISchat om man har en Mac. Det finnes flere «chatteprogram». Chatzilla i Firefox er et av dem. Chatzilla og DISchat er beskrevet i tidligere utgaver av Slegt og Data

Et alternativt chatteprogram for DISchat er "Colloquy" <http://colloquy.info/downloads.html>. Det er lett å sette opp og det er gratis.

Apple har et eget chatteprogram for bl.a. videochat som heter iChat. Dette programmet er inkludert i Mac OS X, så du slipper å laste ned noe ekstra. Dette programmet kan brukes

Medlemsfordeler i DIS-Norge.

til å holde videokonferanser hvor flere brukere deltar samtidig. Du må opprette en .mac-konto for å få fullt utbytte av iChat, men det er helt gratis.

Skype er et annet program for videochatting som fungerer for brukere på både Mac, Linux og Windows. Skype er gratis og kan lastes ned fra <http://www.skype.com>

Om mail på Mac

Office inneholder Word, Excel, PowerPoint og Entourage, som er mailprogrammet tilsvarende Outlook på PC. Jeg anbefaler ikke umiddelbart å ta i bruk denne, sjekk heller ut Apple Mail, som følger med gratis. Jeg brukte Entourage i et par år, og gikk over til Apple Mail til slutt. Entourage har veldig mange funksjoner, også mange ting som Outlook ikke har (bl.a. har den integrert bruk av Prosjekter/Projects), men som kan bli litt mye av det gode. Jeg anbefaler å begynne med Apple Mail først. Den er nydelig integrert med alle

- Medlemsblad med mye slektsfaglig stoff tilsendes 4 ganger i året.
- Full tilgang til våre hjemmesider med mye informasjon og faglig stoff.
- Mulighet til å bidra til DIStreff der du kan treffe andre slektsforskere som kanskje vet noe om din slekt.
- Som bidragsyter til DIStreff, får du brukernavn og passord slik at du kan lete i svensk, dansk og finsk database.
- Tilbud om å delta på medlemsmøter, kurs osv fra det laget du geografisk tilhører og fra sentralt hold.
- "Fadderordning". Du kan få tips og hjelp fra en etablert slektsforsker de første 12 måneder av ditt medlemskap.
- Rabatt på briller og synstest fra Interoptik og Brilleland
- Rabatt på bredbånd (Internett) fra Telenor
- Rabatt på diverse bøker, se www.disnorge.no
- Rabatt på slektstavler osv.
- Rabatt på bokinnbinding og trykking.
- Rabatt på Genline og Svar for dem med slekt i Sverige.

Men hvor ble det av dem?

AV JOHN HOLLEN

Den norske innvandringen til Ny Amsterdam og Nye Nederland (nå New York) på 1600-tallet, er nesten ukjent her i Norge. Men hvor ble det av dem som slo seg ned der borte?

Under arbeidet med den siste romanen i en serie om ukjent utvandring fra norskekysten på 1600-tallet, var det et spørsmål som stadig pirret min nysgjerrighet: Hva skjedde egentlig med de familiene som slo seg ned i den hollandske kolonien i det som i dag er New York, og spesielt i Ny Amsterdam og i Breukelen (i dag Brooklyn)?

Vi vet med sikkerhet at mange fortsatte å bo i regionen, også etter at den var blitt britisk i 1664, og at det av og til dukket opp nordmenn som slo seg ned her selv etter at område var blitt overtatt av engelskmennene.

Både på slutten av 1600-tallet og begynnelsen av 1700-tallet bodde det nordmenn her, men vi vet uhyre lite om dem. En av grunnene er at britene på langt nær var så flinke til å registrere alt som

skjedde i kolonien som hollenderne, en annen årsak er at ingen (som jeg kjenner til) har noen gang satt seg ned og virkelig gravet seg ned i denne perioden for å finne etterkommere etter de første kolonistene.

Rent konkret vet vi i alle fall om to familier, to slekter, som har vært permanent til stede.

Den ene er slekten til Albert Andriessen, og broren Arent. Albert kom til kolonien i 1638, broren et år senere. Vi vet ikke så mye om Arent, men vi vet en del om Albert, som slo seg ned øverst i Hudsonelven, nær det som i dag er byen Albany. Han har etter hvert stor fremgang der borte, både med trelasthandel, skipsbygging og tobakksdyrking. Av og til blir slektsnavnet Bratt tilføyet Andriessen, og dette slektsnavnet finner man igjen senere i østkystens historie.

John Evjen, ("Scandinavians in New Amsterdam 1624-1674") hevder at Bratt-slekten i USA når opp mot et syvsifret antall ved inngangen av 1900-tallet.

En annen familie, den vi kan anta har holdt til i Brooklyn fra 1640-årene og frem til i alle fall langt ut på 1900-tallet, er familien Bergen. Hans Hansen

Brooklyn og nedre Manhattan med Brooklyn Bridge slik det ser ut i dag. Foto: crestock.com

Artikkelforfatter John Hollen

Bergen (etternavnet viser hvor han kom fra) slo seg ned i Brooklyn allerede før 1650, og de aller fleste av sønnene hans, om ikke alle seks, fortsatt å bo der etter at de ble voksne nok til å rydde egne gårder. I 1866 kom det ut en egen bok med oversikt over Bergenslekten, og 11 år senere – i 1877 – kom det ut en ny og revidert utgave. Familien Bergen er nevnt flere ganger i ”Gotham – a history of New York City to 1898”, spesielt på slutten av 1700-tallet og begynnelsen av 1800-tallet, og da som en av de prominente familiene i Brooklyn. Det kan være at det ikke er skrevet mer om dem i denne boken, fordi den først og fremst handler om New York City før man i 1898 slo sammen alle byene til en stor by (Brooklyn, Bronx, Queens).

Bortsett fra disse to familiene, er det fint lite vi vet om konkrete navn.

Men et eller annet sted må det være opplysninger om disse slektene; og vi vet også at det var mange norske sjøfolk i New York på 1700-tallet, og at noen må ha slått seg ned i byen, er ganske sikkert. Rundt 1760 er det flere nordmenn som har vervet

seg som britiske soldater og sloss mot franskmenn og indianere i nord. Norske kjøpmenn var også i New York da den amerikanske revolusjonen brøt ut i midten av 1770-årene, og vi vet at norske sjøfolk var om bord i flere av de amerikanske krigsskipene som sloss mot britene (i Mandal har man sin egen historie om en ung gutt som gjorde karriere om bord i ”US Ranger”)...

Her er det altså utrolig mye upløyd mark når det gjelder slekt og slektsgransking. Og det er all grunn til å understreke at det ikke er noen enkel oppgave man gir seg i kast med dersom man vil grave seg nedover i dette stoffet. Det som først må være et utgangspunkt, er å finne hvor disse utvandrerne kom fra – hvor på norskekysten. Ifølge den samme John Evjen kom de helt nord fra Selbu, og langs kysten helt til Fredrikstad. Noen fikk jo bare etternavnet ”Noorman” for å fortelle hvilket land de kom fra, andre – som Hans Hansen Bergen – fikk stedsnavnet i Norge lagt til navnet sitt og det gjør det i alle fall litt lettere å vite hvor man skal begynne.

Danske kilder – på arkiverne og på internettet

AV NIELS HENRIK NILSEN

Uanset i hvilket land man bor så møder der én nogle fysiske barrierer når søgning efter slægtninge fører ud af landet, og oveni skal lægges mulige problemer med sprog, en naturlig mindre indsigt i et fremmed lands kultur og ikke mindst hvilke typer af kildemateriale der er tilgængelige.

Med udgangspunkt i mine egne erfaringer som relativt nystartet og ligeledes i den antagelse at kun et fåtal drager til Danmark for at opsøge arkiverne, vil jeg i det efterfølgende give en gennemgang af de danske kilder.

Gennemgangen vil dels kort omhandle hvilke kildetyper der findes på de landsdækkende arkiver, og hermed menes landsarkiverne i Jylland (et dækkende Nørrejylland og et dækkende Sønderjylland, et dækkende Fyn og det sidste dækkende Sjælland/København/Bornholm med omliggende øer) og endeligt Rigsarkivet beliggende i København.

Dels den langt mere interessante og oplagte samling af arkivmateriale, nemlig arkivalier som allerede er indscannede eller undervejs hermed og som dermed er tilgængelige via internettet.

Jeg har bevidst lagt hovedvægten på en mere uddybende gennemgang af deres hjemmesider når man skal i gang med at søge efter slægtninge i Danmark, også set i lyset af den afsatte spaltepads.

Lokalarkiverne, Landsarkiverne og Rigsarkivet udgør tilsammen Statens Arkiver (<http://www.sa.dk/>) og som noget forholdsvis nyt kan du på arkivernes hjemmesider finde oplysninger

om hvilke arkivalier som findes på arkivet, arkivskaberen og en kort beskrivelse af indholdet. Registraturet finder du på <http://www.daisy.sa.dk> men husk at ting tager tid og der vil gå nogle år inden de enkelte arkiver er fuldstændigt opdaterede.

Landsarkivet opbevarer arkivalier, dokumenter, protokoller og kort fra den lokale administration og arkivet rummer således oplysninger om alle mennesker, der har levet i området indenfor de sidste 200-300 år. Arkivmaterialet er kirkebøger, tingbøger, justitsprotokoller, skifteprotokoller, brandtaksationer og fæsteprotokoller fra arkivets geografiske områder. Derudover har landsarkiverne på læsesalen samlinger af mikrokort og mikrofilm med bl.a. kirkebøger og folketællinger fra hele landet.

Arkiverne har desuden en del materiale fra private, godsarkiver fra landets større og mindre godsbesiddelser og en ganske stor samling af forskellige opslagsværker.

På arkivet kan man få hjælp til en vis grænse men det betaler sig at være velforberedt inden man møder på arkivet og at have lavet aftaler på forhånd, det letter ekspeditionen og du undgår ventetid.

Ønsker du at personalet på arkivet skal lave opslag for dig kan det også lade sig gøre, men nu kun efter en fast betaling. Det vil derfor altid være en god ide at læse om hvilke services arkivet tilbyder via deres hjemmeside og er man stadig i tvivl, så skriv direkte til arkivet og gem mail eller breve. Ofte vil det være sådan, at hvis din

henvendelse ikke fører til det ønskede resultat, da skal du stadig betale for ydelsen – surt men sådan er vilkårene.

Arkivmateriale af nyere dato er underlagt en tidsgrænse inden at det frigives til søgning og selv om din henvendelse vedrører nære slægtninge kan denne regel udelukke videre søgning. Men du kan jo altid spørge om hvordan du så skal forholde dig i den situation.

Til sidst er der de særlig lukkede arkivafsnit som rummer oplysninger som er af mere national karakter og som jeg slet ikke vil kommentere, men igen henvise til at følge arkivets vejledning.

Langt det meste internetbaserede arkivmateriale er frit tilgængeligt og der skal ikke betales for at kunne søge her sådan som man oplever i andre lande, det eneste der kræves er at du registrerer dig som bruger. Forskellen på en almindelig besøgende på en hjemmeside og at være registreret bruger ligger i de muligheder du har. Som besøgende kan du læse alle indlæg og ikke mere, hvorimod du som bruger kan læse, oprette nye indlæg og kommentere andres indlæg.

Alt ud fra hvilke oplysninger du sidder inde med omkring din ane, som tilflytter eller udrejst, så kan det være en god ide at lade herboende slægtsforskere udføre søgning på arkiverne, de er vant til at færdes der, de gør det for fornøjelsens skyld og de har måske selv siddet i samme situation i forhold til et andet fremmed land.

Men lad os tage udgangspunkt i den tænkte situation at du har en ane som

25

Fødte Mandkøn.

25

Nr.	Fødselsår og Dato.	Hvor født? (Fra Landet: By, Sogn og Herred. Her Gården eller Husst. nævnt Navn, her det fulde. I Kædet: Kædet og Huse. Sogn, her i Byen og her i Sogn, samt deres alder Gårde og Husest.)	Barnets fulde Navn.	Fødselsår fulde Navn eller Fødselsår af Dato eller i alt Fødselsår eller ved Husest i Kædet; samt for Moderens Fødselsår angives af hendes Alder med det fulde Navn. (Husest og Fødselsår angives af Husest, her ved Fødselsår eller Husest i Kædet.)	Dato.	Hvem der har foretaget Døds- behandling, og om den er fore- taget i Kirken eller hjemme. Ved Hjemmedød angives tilfø- je Datoen for Fødselsår i Kirken.	Fødselsår fulde Navn, Sønning og Døds.	Anmærkninger. (Der anføres blandt andet, hvad der vedkommer Døds- årsagen af Barnets Fødselsår.)
7.	6 Juni 1909.	Langevare, Søren Søren, Søren Søren.	Søren Søren Søren Søren.	Søren Søren Søren Søren Søren Søren 29 år. Langevare.	18 Juli 1909.	Af Pastor Søren i Kirken.	Søren Søren Søren Søren Søren Søren i Kirken Søren Søren Søren Søren i Søren	

enten rejste fra Danmark og til Norge eller én som tog den anden vej og hvilke muligheder findes der så.

Dansk Demografisk Database (<http://www.ddd.dda.dk/kiplink1.htm>) indeholder alle Folketællinger som der i tidens løb er blevet afholdt. Folketællingen skulle give et samlet overblik over befolkningsantallet og blev gennemført på sogneniveau og vidste jo hvordan især husholdet, altså tjenestefolk, flyttede rundt fra sted til sted. Alle personer med fast bopæl i

huset skulle registreres ved navn, alder (evt. dato/måned/årstal), civilstand, erhverv og fødested (by eller sogn).

En ane udvandret fra Norge og til Danmark vil på et eller andet tidspunkt kunne findes i denne database, men da folketællingerne ikke gennemførtes hvert år, så kan personen du leder efter jo være flyttet til et andet sogn, herred eller anden landsdel.

Indtastninger er foretaget ud fra kopier af de originale folketællinger så der vil være tolkninger som kan

diskuteres og der vil være fejl opstået under indtastningen, hvilket vel næppe helt kan undgås.

Ofte vil man i søgeresultatet (se eksemplet vist herunder) også kunne se et matrikelnummer og på den måde finde en ret præcis placering af stedet ligesom der kan være anført hvor personen sidst boede.

Hjemmesiden har en udmærket vejledning som du bør investere tid i at læse, og husk så at et negativt søgeresultat jo blot kan betyde at personen

Samtlige personer i husstanden

Holbæk, Samsø, Besser, 61 matrikel 26 a, Østerby, , FT-1921, C2986

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:	Fødested:
Alfred Simonsen	13/9 1873		Husfader	Landarbejder Arbejdsmand	Norge
Johanne Simonsen	23/3 1875		Husmoder		Besser
Niels Simonsen	11/2 1908		Søn		Besser
Ole Simonsen	8/9 1909		Søn		Besser
Inga Simonsen	18/7 1912		Datter		Besser
Ellen Simonsen	8/7 1915		Datter		Besser

ikke opholdt sig der, i dens tidsperiode du søger.

Hjemmesiden har på forsiden et godt værktøj ”Kort over indtastninger” som kan forklare mangelen på et positivt søgeresultat, siden viser status over indtastninger i de enkelte sogne, herreder, og amter alt efter folketællingsåret. Et negativt søgeresultat kan lige såvel ligge i dine valg af søgekriterier, og kan forlede dig til at drage forhastede konklusioner.

På siden findes også kort over hvordan Danmark var inddelt i amter, hvilke herreder der tilhørte under amtet og hvilke sogne der hørte under herredet.

Arkivalieronline (<http://www.arkivalieronline.dk>) drives som ovenstående af Statens Arkiver og her findes alle kirkebøger digitalt indscannede.

Her finder du oplysninger om fødsler, dåb, faddere, udlagte barnefædre, konfirmation, ægteskab, forlovere, død og navnet på præsten som foretog den kirkelige handling. Nogle gange havde præsten lavet egne påtegninger i hans kopi af ministerialbogen som jo blev ført i 2 eksemplarer.

En pudsighed: drengene er altid skrevet før pigerne - det var jo før

ligestillingstider og præsten var altid mandlig.

Lad os vende tilbage til Simonsen ovenfor og se om vi kan finde nogle af Niels Simonsen børn:

Fødte mandkøn i 1909 og det er 12. indførelse i kirkebogen, d. 8. september 1909 fødes Ole Even Simonsen, faderen er husmand Alfred Emmanuel Simonsen og hustru Johanne Kirstine f. (født) Hansen og hun er nu 36 år gammel og fra Østerby. Barnet bliver døbt d. 24 oktober af pastor Kiærskou i kirken. Fadderne er med stor sandsynlighed moderens forældre husmand Ole Jørgen Hansen og hustru Maren Johanne f. Sørensen i Thorup og pigen Ellen Margrethe Hansen 20 (år), som sikkert er moderens yngre søster, alt meget normalt.

Pastoren kunne godt have tilføjet at faderen var født i Christiania, Norge – ligesom i folketællingen ovenfor, men det har været uden betydning for den kirkelige handling.

Søgeresultat som det viste eksempel kan downloades som en jpg.fil og sættes ind i et slægtsprogrammet eller blot printes ud.

Den ældste kirkebog for dette sogn er fra 1700 og der er kvalitet og

præstens skrift markant anderledes – men data kan altså findes.

På Arkivalieronline finder du også de originale folketællinger så hvis man gerne vil have dem som dokumenter kan det også lade sig gøre. Personligt har jeg ikke selv hentet alle disse sider ned men som kildeangivelse vil det være relevant.

Skulle det være så galt at du f. eks. blot ved at Alfred Simonsen fra Christiania, Norge udvandrede til Danmark og du ikke har mod på detektivarbejdet – det kan være som at lede efter nålen i høstakken, ja så er der stadig muligheder.

Databehandling i Slægtsforskning (<http://www.dis-danmark.dk/forside.php>) den danske pendant til DIS-Norge har et rigtigt godt forum kaldet Aneefterlysning. Start med at blive oprettet som bruger og læs de anbefalinger der gives nye brugere, spørg evt. også web-master som er flinke med råd og vejledning. I dette forum kan du oprette et indlæg indeholdende alle de informationer du har, småt som stort, og skriv hvad du konkret vil have hjælp til. En anden stor fordel ved denne side er at dit indlæg bliver set af rigtigt mange brugere, hvilket

kan være en stor hjælp vis du kun har sparsomme oplysninger.

Ofte vil den hjælp du kan hente her omfatte et eller flere opslag i de fysiske arkiver som omtalt ovenfor under lands- og Rigsarkivet, og betragtes som en tjeneste imellem slægtsforskere. Efterlysninger om hjælp til opslag samles gerne sammen af de lokale slægtsforskere som hyppigst besøger arkiverne og gerne i forbindelse med deres egen slægtsforskning.

Udveksling af oplysninger kan lægges enten i forummet eller via privat mailudveksling, det er frit for enhver hvorledes dette skal ske.

Slutteligt søgte jeg lige på ordet ”Norge” og det gav såmænd 355 opslag foretaget indenfor en periode på 90 dage - så det er et oplagt forum at stille spørgsmål i.

Sammenslutningen af Lokalarkiver (<http://www.danskearkiver.dk/index.htm>) dækker alle landets kommuner, her er vi helt ude i lokalområderne, og de er omfattet af samme arkivlov som lands – og rigsarkivet, omend deres arbejdsområde er meget anderledes. Al materiale som tilgår et arkiv skal registreres, indberettes osv., og i det omfang arbejdet skrider fremad vil man kunne se hvilke arkivalier der er registreret, men hvad det indeholder, side for side, er ikke muligt.

Via enten hjemmeside, mailadresse eller pr. brev er det muligt at rette en henvendelse til et arkiv, og hvis arkivet har tid og ressourcer så hjælper de gerne.

Krabsens stednavnebase ([http://](http://www.krabsen.dk/stednavnebase/index.php)

www.krabsen.dk/stednavnebase/index.php) indeholder en mængde stednavne hvoraf mange er af betydelig ældre oprindelse, som kan være en nyttig indfaldsvinkel til søgning i andre kilder på nettet. Er et stednavn det eneste du ved om din danske oldefar udover et temmelig almindeligt for- og efternavn, ja så kan du indtaste stednavnet her og da får du indsnævret dine søgeområder til noget mere håndterbart. Er du usikker på stednavnet kan du også her benytte dig af såkaldte wildcards, og derved eliminere betydningen af en korrekt stavemåde.

Sogneportalen (<http://www.sogn.dk>) giver oplysninger om kirkesog- nene som de ser ud i dag og det kan være nyttigt at søge på sognets oplysninger, når man engang er kommet så langt. I mindre sogne indskrives kirkelige handlinger måske endnu i udfyldte kirkebøger, bøger hvis indhold derfor kun findes der. Via hjemmesiden findes oplysninger om mailadresse til sognets præst m.v., der har mulighed for at hjælpe når den ønskede oplysning er af nyere tid og at dine motiver til forespørgslen er reelle.

Ovennævnte sider er som sagt meget nyttige og dækkende et langt stykke hen ad vejen når du skal i gang med danske kilder, men udover disse findes der et antal af mere specifikke arkiver.

Det er f. eks. erhvervsarkiver, byarkiver og så alle de privat drevne lokalhistoriske arkiver som dækker et geografisk lille område.

Erhvervs- og byarkiver dækker de

større byer hvor indbyggerantallet overstiger én 15 – 20.000 personer, og de kan ligge inde med materiale som hurtigere kan fremskaffes end via de store landsdækkende arkiver og måske også levnedsskildringer af byens fremtrædende personligheder.

Jeg vil gøre opmærksom på en lille trykt publikation som årligt udgives af Sammenslutningen af Slægtshistoriske foreninger (<http://www.ssf.dk/index.htm>) og hvor alle bidragydere kan få bragt et indlæg uanset hvorfra i verden man kommer.

Publikationen Hvem Forsker Hvad (<http://www.hvemforskerhvad.dk/>) giver dig mulighed for kort at fortælle om dine primære interesseområder men også hvilke oplysninger du søger i Danmark.

Den er ikke tilgængelig på nettet og retter sig måske til de mange som ikke bruger internettet som adgangsvej til kilderne og sandsynligheden for at der kommer respons på et indlæg er måske ikke særlig stor. Det koster ikke noget at få bragt et indlæg, men ønsker man at få publikationen tilsendt når den udkommer ja så koster det selvfølgelig.

Målet har som sagt været at ramme bredest muligt med denne gæsteartikel i DIS-Norges medlemsblad, mange er allerede i gang med søgning i Danmark, men der er plads til mange flere.

Så jeg vil slutte af med ønsket om ”god jagt efter slægten”.

Niels Henrik Nielsen
Bjerringbro d. 10. februar

Nyttårsaften - eller kanskje julaften?

AV TORILL JOHNSEN

Vi var på hytta som vanlig i jule- og nyttårshelga. Masse fin hvit snø og etter at vi fikk inn bredbånd, mobilt sådant, er det jo nesten som hjemme på datasiden. Litt jobbing blir det mulighet til og naturligvis kontakt med folk på epost og chat.

Nyttårsaften var middagen godt i gang og vi benket rundt bordet da det begynte å bråke så ille på chaten. Det var Laila Christiansen, leder i DIS-Oslo/Akershus, som ropte på meg:
20:16:25 <LailaC> Oi- endelig 7-er treff med TorillJ!!!

31 20:16:36 <alfchr> Grattis!!

31 20:17:25 <LailaC> Jøss hun er i familie med fetter'n til pappa jo!! XD

Laila hadde nettopp sendt inn nytt bidrag med mange nye slektsinformasjoner til DIStreff. Der hadde hun fått rask tilbakemelding:

<LailaC > ja sendte inn i dag - og etter ca 2 timer var det svar fra AC gitt!

Så hun satt og koste seg med treff i Bergen og treff med andre hun kjenner, til hun kom over det som ga grunn til utropt over. Og hvorfor er det grunn til å bråke sånn med et slikt tilslag i DIStreff? Jeg var ikke så oppglødd til å begynne med, men våknet da hun sa at vi hadde flere 7-er treff. Det skal jo bety at det er "fast fisk" det. At den som har levert de data høyst sannsynlig kan dokumentere slektskap med de personene det er blitt treff på.

Og raskt ruller treffene over skjermen:

7 Ellings.\Andreas Oslo, Oslo
f1850-1898 I80872 FB

7 Ellings.\Emilie Oslo, Oslo
f1892 I80876 F

7 Ellings.\Helga Oslo, Oslo
f1894 I80877 F

7 Ellings.\Henry Oslo, Oslo
f1890 I2439 FB

7 Ellings.\Hjerdin Oslo, Oslo
f1896 I80878 F

7 Ellings.\Johan Oslo, Oslo
f1888 I80875 F

En rask sjekk midt i middagen gir grunn for følgende foreløpige konklusjon:

<LailaC> Vi er i slekt trallalalaa XD, fjernt men allikevel hihi

<TorillJ> hvis dette er rett så er det ganske nærmere

Spennende ble det jo, og her er fortsettelsen:

<TorillJ> Andreas; hvordan er han i slekt med deg????????

<LailaC> Du har Emilie A. Andersen - hun er bestemoren til papas fetter

når Sverige ble nevnt kom det flere på banen. Raskt kom dette innspillet fra var svenske Dischat aktivist:

<susanns> TorillJ och LailaC, Ni vet om att Ni kan hitta Ellingsen på Rotemansarkivet eller?

Nei det var nytt for oss, og siden vi ikke hadde kjennskap til datamaterialet, satte Susann i gang å lete for oss. Alle ble funnet og gjenkjent. Det store spørsmålet som verken arkivet eller chatten så langt har gitt oss svar på, det er hva i all verden gjorde denne familien i Stockholm i församling Maria Magdalena. De var der i omtrent fire år før de kom hjem igjen. Faren er smørarbeider av yrke ved de fleste folketellingene og ingen tegn gir antydning på hvorfor de dro, eller hvorfor de kom hjem igjen. Dette er så langt et uløst mysterium.

Så fikk vi sjekket opp hvor stor familien virkelig var:

<LailaC> Jeg har bare 7 søsken
<TorillJ> de er 9

Men vi tok faktisk feil begge to. Etter at vi ryddet opp i hva henholdsvis Laila og jeg hadde funnet fram til – da hadde vi begge 10! Men det var ikke slutt. Nærmere studering av fødselsdata og noen innspill om både fødsel og død i Stockholm gjør at søskenflokkene vokste og nå teller 13 personer.

Så satte jeg i gang å lete fram dåp og konfirmasjon for de ungene vi hadde samlet i søskenflokkene. Lå litt foran Laila, siden hun ennå ikke hadde våknet til den første dagen i det nye året. Men utover dagen fortsatte vi og utvekslet data via chat og epost. Etter et døgn er statusen at vi har funnet hele søskenflokkene, tre av barna vet vi om etterkommere til og i tillegg vet vi at ei jente gifter seg. Da har vi lett i kirkebøker i Norge og i Sverige, vært innom Digitalarkivet, SVAR og Genline i Sverige og fått hjelp av flere.

Gravminner i Norge sjekkes med de data vi nå har og der finner vi flere

opplysninger. Også Karen Maria, ungeflokkens mor, er der. Noe senere finner vi også dødsfallet til faren i kirkeboka.

<LailaC> TorillJ har du funnet mer spennende?

<TorillJ> ja Inga gifter seg 1902, med Zetlitz, Sofus!

Og så fant Laila en hjemmeside med Zetlitzenes slekt og det ga litt hjelp til å finne mer informasjon om Inga. Jeg skrev også til han som drifter den hjemmesiden og vi utvekslet noe data slik at hans side også blir mer oppdatert.

Senere fant Laila informasjon om donerte data på FamilySearch. Johan Ellingsen og hans familie var omtalt der. Sammen med Gravminner fikk vi litt orden også på den grenen. Navnet på den som donerte sto oppgitt og jeg tok en telefon. Det viste seg at alle Johans etterkommere var døde, men hun kunne i hvert fall bekrefte det og slektskapet til min og Lailas slekter. Johan og eller sønnen hans har også vært med i mormonerkirken så der er det ennå en tråd å nøste i.

(Livs blogg 3. Jan)

Liv Ofsdal, konsulent på DIS-kontoret, kom jo også inn i denne slekta. Nyttårsaften var hun visst på fest som annet skikkelig folk, så hun måtte informeres. Hun våknet 1. nyttårsdag til følgende melding:

T: har du hørt gårsdagens nyhet

L: eeeh...neei?

T: min firmenning er fetter til Lailas far

L: aaah...jöss

T: hehe

L: da er vi i slekt og da jo!!

Lailas far er min 3menning

Liv kommenterer dette slik på sin blogg: "Så nå jobbes det som bare det med denne felles slekta - dvs det er Laila og Torill som jobber, jeg sitter bare på sidelinja og tar imot ;) Veldig rart dette - slektskapet med Laila har jo vært klart lenge, men at Torill også kommer inn på denne linja var veldig

morsomt. Populært kalt «erteris»... hehe."

Dette er nok et eksempel på nytten med DISTreff. Riktignok har både Laila og jeg mye slekt i Oslo - mine flyttet dit både fra Eidsvoll og fra Nittedal og jeg har ikke lett etter alle like flittig. Vi har flere ganger vært inne på at vi kunne finne felles slekt på Romerike – der har vi nok mange uutforskede muligheter fortsatt. Men jeg tror neppe at vi hadde kommet til å snakke om "Er du i slekt med Emilie Ellingsen?" Til det trengte vi en hjelper, det ble DISTreff også denne gang.

Historien har faktisk en oppfølger. Plutselig dukket det opp en kommentar i bloggen min om denne historien, med hilsen fra min nye firmenning. Og rett etter kom det en epost med masse slektsinformasjon fra en som selv var begynt å sette sammen slekts-historien sin.

Lurer du på hvem alle som er omtalt her er? De kallenavnene fra DISchat som er brukt tilhører:
LailaC – Laila Christiansen, leder
DIS-Oslo/Akershus
LivO – Liv Ofsdal, konsulent på DIS-kontoret
TorillJ – artikkelens forfatter
Alfchr – Alf Christophersen, DISTreff utvikler
SusannS – Susann Sannefjäll, DIS-medlem bosatt i Sverige

Folket i Myrane

SKREVET AV ODDVAR MUNRO-JENSSEN

Det lakket mot dunkle høst og vinden hadde blitt kjølegare dei siste dagane. Det er eit stykke å gå, og på vegen passerer ein eit par gardar. På ein bø litt ovanfor den øvre garden ligg det omtalte huset. Det var ein typisk husmannsplass. Huset var i ein og ein halv etasje. Kanskje ein 10-12 meter i lengda og 5-6 meter i bredda.

Då eg var komme nedanfor der huset låg, kryssa ein skygge vegen om lag 10 meter foran meg. Eg antok at det var ein av gardsfolket på Øvre som var ute å gikk og stussa ikkje meir over det. Litt lenger bort traff eg på ei venninne. Ho hadde odel på Ytre, som låg på nedsida av vegen.

Eg hilste og vi kom i prat. Eg kom til å nemne at eg hadde sett ein av dei på Øvre på veg til gards. Det hadde ikkje ho gjort, sa ho og fortalde at ho nettopp hadde vore innom der. Vi sa farvel og eg gjekk heim. Så gløymde eg heile greia.

Nokre uker seinare var eg heime igjen. Eg hadde vore på besøk og gjekk den same vegen som sist. Då eg var omtrent på same staden som sist, sto det ein person på venstre side. Igjen trudde eg det var ein av folket på Øvre, og hilste. Personen hilste tilbake. Då eg kom bort til personen såg eg at det var ei jente på omkring 10-12 år. Ho var ikkje av Øvre-ætt,

for dei hadde ikkje unger i den alderen. Ikkje kom ho frå Ytre heller. Då eg såg nærare etter såg eg at ho hadde på seg noko som kunne ligne ein bluse og eit langt skjørt som rakk til beina. I handa hadde ho ei bøtte. Vi kom i snakk. Eg spurde kor ho budde, og ho såg i retning huset på bøen, eller Myrane, som vi sa. Eg rykka til. Men der har det då ikkje budd folk på lenge, sa eg. Ho kikka på meg og sa: No så, før ho skyndte seg oppover mot huset. Då eg snudde meg for å sjå etter ho var ho vekk. Eg må ha gått i mine eigne tanker, sa eg til meg sjølv og gjekk heim. Eg hadde ikkje særleg lyst til å vere ute etter dette.

Eg hadde hørt at Myrane hadde stått tomt i mange år. Nokon seier 70 år, andre seier at det har stått tomt mykje lenger. Det var ikkje mykje eg visste. Huset hadde alltid stått der og var vel ein så naturleg del av omgivelane at eg aldri hadde tenkt over at det kunne ha ein historie. Dei to hendingane hadde gjort meg nysgjerrig og eg bestemte meg for å prøve å finne ut meir.

Neste dag tok eg ein tur opp i Myrane for å sjå. Huset sto til nedfalls og det var ikkje mulig for nokon å bu der. Dei små hulla etter vindauga gapte mot meg, og det som var igjen av døra låg på trammen. Nei, her var det ikkje spor av aktivitet, eg måtte gå andre stader for å finne ut noko. Eg får forsøke på sjukeheimen. Kanskje det er nokon der som visste. Det var ikkje mykje dei gamle visste. Ein tidlegare nabo kunne opplyse at han trudde at dei siste plassfolka hadde reist til Amerika. Det vart også fortald at sotta skulle ha herja der ein gong, men ingen visste om det var sant eller ikkje. Dei kalte seg Myra-folket, fekk eg vite. Det var vanleg å ta namn etter plassen den gong. Det var fleire familier som hadde budd der. Sjå om du finn noko i bygdebøkene, var rådet eg fikk før eg takka for samtalen.

Biblioteket var neste stopp. Der hadde dei bygdebøker og meir til. Det var berre å gå i gang å lete. Eg fant fram til plassfolk og namn på ymse stader. Det var vanskeleg å fastsette når dei første folka busatte seg på husmannsplassen Myrane. Første halvdel av 1700-talet vart nemd. Som eg vart fortald hadde det budd fleire familier der i den tida det var bygsel. Leige for ein husmannsplass var 4-6 spesiedaler omkring 1850. Når spesiedalaren besto av 120 skilling skulle det ta 60 arbeidsdager å 8 skilling for å betale ein plassleige på 4 spesiedaler. Etter at pliktarbeidet vart unnagjort sto husmannen fritt til å arbeide for å forsørge seg sjølv og huslyden. Når kona ikkje jobba heime

eller for bonden, jobba ho for andre med spinning og baking. På Myrane hadde dei ein ku og ein sau. Ein liten åkerelapp også. Det haldt vel sulten unna, skulle eg tru.

Eg fann også noko om folket der. Ein Tobias vart nemd i 1765. i 1801 var ein Jens Olson nemd. Han betalte 7 spesiedaler i leige og hadde fri tilgang til nedfallen ved i skogen, men han fikk ikkje hogge tre og sage til ved. Den eldste dottera, Maria, skulle støyle saman med ein annan plassunge. Ho var då 8 år.

Sotta som herja landet i 1812 vart ikkje nemd under husmannsplassen. Sånn er det når det har gått for lang tid. Det er ingen som hugser. Svaret tok plassfolka med seg i grava. Eg las vidare. Nederst på siden sto det om dei siste som hadde budd på plassen. Hans Pederson og kona Marta eller Martea hadde plassen frå 1884. han vart då opplyst til å vere 34 år og ho 23 år. Den eldste sonen var død og den andre sonen døydd også i tidleg alder. Den første som levde opp var Mathias Hanson, f. 1887. Etter ham kom dei i rask rekkefølge: Ola, f. 1888, Marit f. 1890, Hans, f. 1892, Berte Maria f. 1893, Serine Martea f. 1894, Anna, f. 1896 og til slutt Isak, f. 1897. Altså mor, far og 8 ungar i ein lita stue på Bøen. Eg kikka på namna for å sjå om eg hadde høyrte dei før, men det hadde eg ikkje. Då kom eg til å tenkje på at jenta eg traff kvelden før kunne vere omkring 10-12 år gamal. Dei einaste som var i same alder var Serine Martea Hansdotter Myrane som vart fødd i 1894 og Anna Hansdotter Myrane som vart født i 1896. Det var for 110 og 112 år sidan. Det gjekk eit rykk gjennom meg då eg såg det. Eg fekk somla meg og tenkte at det var jo ikkje sikkert det var nokon av dei eg hadde truffet. Det kunne jo ha vore nokon av ungane frå nabolaget som lekte der oppe. Eg bladde over til neste side.

Der sto det litt om livet i Myrane. Namnet hadde plassen fått fordi det

låg ei myr eit stykke unna huset.

Myra ligg der framleis og er ein del av det opprinnelege landskapet. Talet på husmenn hadde gått nedover. Befolkningen hadde auka og det vart ikkje gardar nok til alle. Mange bondesøner måtte difor ta til takke med å bygsle ein plass i utkanten av garden. Det var ein av grunnane til at talet på amerikafararar hadde auka. Den neste opplysninga eg fann var at Hans Pederson og Marta Olsdotter vart nemd i folketellinga for 1900. Dei budde framleis i Myrane.

Kva som hende med Myra-folket vites ikkje. Den siste informasjonen er at vi veit at familien budde der så seint som i 1906. Kanskje dro dei til Amerika i likhet med mange andre. Kanskje flytta dei ein annan stad. Ikkje ligg dei på kyrkjegarden og ikkje har dei etterlatt seg nokre sikre spor.

Kva med den jenta eg traff? Ja, si det. kanskje gjekk eg i mine eigne tanker på veg heim, eller kanskje var det virkeleg ein av Myra-folket eg traff.

Her er et bilde fra et møte i DIS-Salten.
Foto: Svein-Erik Davidsen

PR før medlemsmøtet

SKREVET AV VIGGO EIDE

Fire krav. Et godt medlemsmøte i DIS-Salten Slektshistorielag må foruten et interessant tema, flink foreleser og gode møtelokaler, i tillegg ha god forhåndsomtale. Uten forhåndsomtale kommer det ikke mange folk. Dette betyr PR i media, e-post til medlemmene og innlegging

på opptil flere møtekalendere. Dette er en av mine oppgaver som leder i et lokallag i DIS-Norge.

Lokalene

Vi har nok interessante tema, men lokalene er dårlige. Med 40 tilhørere er biblioteket fullt, på det meste har vi likevel vært hele 70 mennesker tilstede. Lokalet blir for smått når 250 medlemmer bor mindre enn 30 minutter fra møtestedet.

Tema og foreleser

Det mest krevende er utvilsomt å finne ut hvilke tema vi skal ha, og hvem som skal snakke om dem. På det meste har vi gjerne 40 idéer på ønskelista, men mange er urealistiske eller så kostbare at det bare blir med tanken. Dessuten er det flere som av ulike grunner ikke vil snakke om temaene vi foreslår. Her gjelder det å følge med i tiden. Kommer det ei ny bygdebok eller slektsbok? Da vil forfatteren være interessert i å snakke

om den. Holder noen en foredrag i en annen sammenheng, da kan hun kanskje gjenta det hos oss om seks måneder. Artikler i avisa, samtaler på jobb, tips eller ønsker fra medlemmene. Vi må hele tiden være på jakt etter potensielle emner og innledere.

Vi må heller ikke glemme våre egne ressurser – medlemmene. 18 år gamle Per-Olav er Bodøs yngste, aktive slektsforsker og samtidig en av de flinkeste. Han har flere ganger holdt egne foredrag, samt bistått meg og andre når slektsforskning på data skal demonstreres. Vi har brukt mange andre medlemmer også.

Når tema, forleser og lokale er avklart begynner arbeidet med PR.

Det første haster mest

Skal vi rekke å få omtale i Slegt og Data må møtet legges inn i DISadm sin møtekalender. Det gjøres ca to ganger i året, der vi skriver tema under planlegging på rett sted, dato og klokkeslett. Seinere reviderer vi innholdet og tema etter hvert som det blir klart. Vi har forhåndsbooket alle møtene et halvt til ett år framover i DISadm.

Andre bolk er omtalen

Etter noen e-poster og diskusjoner med foredragsholder lager jeg en kort pressemelding som vedkommende godkjenner. Presis tittel er viktig, og tilleggsinformasjon finner jeg på nettet. Denne omtalen sendes til medlemmene helst tre-fire dager før møtet. Se stoppested nr 6.

Tredje etappe på hjemmesiden

Nettredaktør Svein-Erik Davidsen legger ute en nyhetssak på bakgrunn av det som ligger i DISadm og omtalen som han får tilsendt fra meg. Det gjør han ca ei uke før møtet starter.

Origo.no er det fjerde

Skal stoffet inn i lokalavisa vår må det legges inn her. Pressemeldingen/medlemsinfo skrives som et INN-LEGG i sonen Bodø og jeg krysser av slik at det også kommer i sonen nordlending.no. Videre legger jeg inn en kort-kort versjon som et AR-RANGEMENT i kalenderen til sonen Bodø og nordlending.no. Utlekking i to soner gjøres i samme operasjon. Men underveis er det mange forhåndsvisninger og tilpasninger. Som regel legger jeg bilder inn, helst to forskjellige. Disse kan jeg få fra foredragsholder, men som regel finner jeg disse sjøl. Innsendte bidrag blir lagt ut på nett straks, og jeg kan seinere korrigere opplysninger og skrivefeil hvis det oppdages. Vi kan også se hvor mange som har lest innlegget, de fleste er ikke-medlemmer.

Femte fase

er nettavisa ab24.no eller avisa Bodø som den opprinnelig het. Her legges arrangementet inn i Bodøkalenderen. Omtalen skal godkjennes av redaksjonen før publisering. De har aldri avvist mine innlegg, og har noen ganger fulgt opp temaet redaksjonelt.

Stoppested nr 6

er e-post til medlemmene i DIS-Salten Slegtshistorielag. Det går fort med ferdigskrevet stoff. Bilder kan ikke sendes her, og folk er vant til å få e-post fra meg 1-2 ganger i måneden. Ingen sure miner, heller kommentarer av typen: skulle gjerne vært der, og lager dere noe referat ...

Sjuende etappe

er viktig. Pressemelding og bilder sendes til en journalist i lokalavisa vår -Avisa Nordland - som synes dette er interessant stoff på bysida deres. Kanskje får vi et oppslag, avisa åpnes med stor spenning på torsdag morgen.

Det store spørsmålet nå er hvor mange som kommer på møtene første torsdag i hver måned. Vi blir neppe alene i lokalet når emnet er interessant og møtet er godt kunngjort.

Denne artikkelen er en omarbeidet versjon av et innlegg på bloggen min: Tid & rom. Besøk den på <http://tidogrom.blogspot.com/>.

Kirkebokprosjektet

3. januar 2001 ble det underskrevet en samarbeidsavtale mellom Riksarkivaren og DIS-Norge.

Hovedhensikten med avtalen var å organisere frivillige, lokale krefter for å øke volumet av dataregistrert kirkebokmateriale i Norge, og å gi allmennheten gratis søketilgang til dette materialet gjennom Digitalarkivet.

Status våren 2006 viste at det var utsendt materiale som skulle tilsi ca. 850 kirkeboks-baser i Digitalarkivet, men virkeligheten var en helt annen: 193 kirkeboks-baser var til da lagt ut i DA.

Deretter skjedde det, at kirkebøkene ble skannet og lagt ut i Digitalarkivet, og det ble i flere lag registrert en dalende interesse for å registrere kirkebøker.

DIS-Norge ser imidlertid helt klart viktigheten av å fortsette arbeidet med å registrere kirkebøker og legge disse søkbart ut i DA, og vil fortsette innsatsen for å videreføre dette arbeidet.

De skannede originalene er til dels vanskelig å lese for svært mange aktuelle brukere. Det skyldes gotisk skrift og/eller dårlig håndskrift.

Lars Nygaard har i hele perioden vært leder for aktivitetsutvalget for kilderegistrering. Han har nå besluttet at han ønsker avløsning i dette arbeidet, og 1. februar 2009 så prosjektgruppa for kirkebokregistrering dagens lys.

Gruppa består av:

Anne Marie Sandhaug, DIS-Østfold (prosjektleder)
Gunnar Borvik, DIS-Rogaland
Ketil Figenschou, DIS-Sør Trøndelag
Remi Pedersen, DIS-Buskerud
Per-Olav Broback Rasch, DIS-Salten Slekthistorielag
Petter Stene, DIS-Oslo/Akershus
Mette Værnes, DIS-Oslo/Akershus
Jan Kjetil Andersen – programutvikler Augustus
Lars Nygaard – faglig konsulent

Her Er En Presentasjon Av Medlemmene I Prosjektgruppa:

Gunnar Borvik

I Mesteparten Av Sitt Yrkesaktive Liv Har Gunnar Arbeidet Med Noe Som Har Relasjon Til Radio. Nesten Hele Tiden I Telegrafverket/Telenor. Nå Er Han Blitt 78 År Gammel.

Kombinasjonen Slektsgransking Og Datamaskiner Har Passet Som Hånd I Hanske. Allerede I 1995 Ble Han Kjent Med Aktiviteter Rundt Kilderegistrering. Særlig Ble Han Fengslet Av Aktiviteten Ved 'Registreringssentralen For Historiske Data' I Tromsø.

Sammen Med Interesserte Medlemmer Av Klepp Historielag Og Dis-Rogaland, Ledet Han Arbeidet Med Å Registrere Folketellingene For 1875 Og 1900 For Klepp Kommune, Likeså Kirkebøkene For Klepp Prestegjeld Fra 1793 Til 1900. Nå I År Har Han Også Hatt Ansvar For Fotografering Og Tilrettelegging Av Gravminner For Alle 3 Sokn I Prestegjeldet. Denne Virksomheten Førte Ham Inn I Registreringsutvalget Ved Starten I 1998. Lokalt Har Han Vært Koordinator For Registreringsarbeidet I Laget. Han Har Også Vært Med På Testingen Under Utviklingen Av Augustus Versjonene 1 Og 2.

Ketil Figenschou

Trønder født i 1957, født og oppvokst på Ørlandet.

Han har bodd i Trondheim de siste 25 år.

Slekta hans kommer hovedsaklig fra Fosen i Sør-Trøndelag og Sør-Varanger. Ketil har vært medlem av DIS-Norge siden 1992, og har vært aktiv i foreningen siden 2005. Han har sittet i styret i DIS-Sør-Trøndelag i siden 2006. Han ble kilderegistreringskoordinator i 2008 og ble valgt til leder nå i 2009. Av hobbyer ellers trekker han fram fotball og turseiling.

Remi Pedersen

Han er 42 år gammel, født i Sykkylven på Sunnmøre, utdannet sykepleier og arbeider i akuttomtaket og ambulansen ved Kongsberg sykehus. ”Er heldigvis gift med ei som liker slektsforskning like mye som han”, sier Remi. Han har holdt på med slektsforskning i snart 25 år. I hans egen forskning arbeides det hovedsakelig med slekten Schjelderup.

Alle oppgavene han har i DIS-Buskerud, gjør at det blir liten tid til egen slektsforskning. Han var med å starte opp laget i 1999 og var leder der fram til 2006. Etter det har han vært nestleder. I tillegg sitter han også med oppgaver innen kilderegistrering, DISTreff og gravminneregistrering. Som om ikke det er nok, så er han også leder for lokallaget i Kongsberg.

Per-Olav Broback Rasch

En aktiv ung slektsforsker bosatt i Bodø som bruker tiden til skole og slektsforskning. Det hele startet med at han meldte seg inn i DIS-Norge under jubileumsåret i 2005 – DIS-Norge 15 år. Det ble markert

med at alle 15-åringene fikk et års gratis medlemskap. Per-Olav sier: ”når alderen min da passet var det ganske så lett å melde seg inn”. Siden den gang har det gått fort i svingene. For tiden sliter han seg gjennom et år som styremedlem i laget DIS-Salten Slekthistorielag, i tillegg til å være kilderegistreringskoordinator i laget. Det er disse erfaringene Per-Olav håper å kunne dra nytte av når vi nå setter i gang prosjektet registrering av kirkebøker. Han har stor tro på at dette vil kaste nytt lys og iver over registrering og tilgjengeliggjøring av kirkebøker i Norge.

Anne Marie Sandhaug

58 år, har levd alle disse årene i Fredrikstad, og ser ingen grunn til å flytte fra denne flotte byen. Ved siden av hytta på Hvaler, blomster- og urtedyrking, digital scrapbooking og bøker, er slektsgransking hennes store lidenskap, som av og til (les: ofte) tar helt overhånd. Slektsgransking med alle tilhørende herligheter har blitt en livsstil, som har holdt seg i ca. 30 år. Anne er medlem i 3 historielag; Borge, Skjeberg og Fredrikstad. Men det er i Fredrikstad historielag hun har vært mest aktiv. Her er hun med i slektsgruppa, som treffes på Fredrikstad bibliotek hver mandag ettermiddag og hjelper nye og ”gamle” slektsforskere. Dessuten er Anne med i redaksjons-

komiteen for bladet "Fergeporten" – et helt nytt produkt fra historielaget. I Østfold historielag har hun også verv i kilderegistreringskomiteen og i redaksjonskomiteen for bladet Runar som Østfold historielag utgir 4 ganger i året.

Hun har vært med styret i DIS-Østfold siden foreningen ble stiftet i 1998, de første årene som sekretær, de siste årene som leder. Hun har nettopp takket ja til å gå på som leder for en ny periode. I DIS-Østfold er Anne også koordinator for kirkebokregistreringen i fylket.

Petter Stene

En utflyttet trønder i sin beste alder. Petter har slekten i Trøndelagsfylkene og nordover, helt opp til Vardø, med slengere i Vågå i Oppland og Borre/

Tønsberg i Vestfold. Han har slektsforsket i over 20 år, dog med 15 års pause som opphørte i november 2007. Da ble han innmeldt i DIS og kom til laget i Oslo/Akershus. Der er han blitt ansvarlig for Legacy brukergruppe, og prøver å være så aktiv som jobb og familieliv tillater. Han blogger flittig på <http://petters-slekt.blogspot.com>

Mette Værnes

Hun er født i Oslo, oppvokst på Lørenskog, men har de siste 20 åra bodd i Oslo. Mette har alltid vært interessert i historie og slektshistorie og startet også på historiestudier i 2005, men dette ble lagt på is da

hun begynte å jobbe i Arkivverket året etter. "Begynte 'å slekte' i 14-15 års alderen", forteller Mette. Hun drev sporadisk på med dette - innimellom aktiv fotballkarriere og hesteeier utfordringer - fram til år 2000. Deretter ble det mer eller mindre slekt på heltid. Det å grave i alle mulige slags kilder og finne historiene om og bak personene ble mer spennende enn bare å finne ut når de ble født, konfirmert, gift og begravet. Hun har aner fra begge trønderfylkene, Oppland, Hedmark, Akershus, Oslo, Vestfold, Buskerud, Telemark og Sverige. Mette er en ivrig kilderegistratør både for kirkebøker og veldig mange andre kilder. Mette sier: "jeg har jobb hele livet med dette". Den ivrige kilderegistreringa var en av grunnene til at hun i 2006 ble headhuntet av Riksarkivet til å indeksere de skanna kirkebøkene. Da prosjektet ble avsluttet, hadde hun stått for indekseringen av ca 1/4 av landets kirkebøker. Mette har planer om å skrive en slektsbok etter hvert, om Værnes delen, en slektsgrein som har lagt igjen mange spennende spor etter seg opp gjennom åra. I tillegg til å være med i DIS-Oslo/Akershus er hun også medlem i Ytterøy historienemnd. Av andre hobbyer hun har, kan det nevnes fysisk fostring og vokalist i band.

Bildet viser John Ludvigsen, Hege Frebergsvik, Anne-Lise Skillinghaug, Rolf Dahl og Willy Fredriksen i prat rundt bordet.
Foto: Liv Ofsdal

To kaffe og en vaffel

AV WILLY FREDRIKSEN

To lørdager på rad har vi hatt slektskafé her i Vestfold.

Rolf, redaktør i DIS-Vestfolds slektsmagasin DIZ og undertegnede har i lengre tid benyttet det flotte biblioteket vi har i Tønsberg til en lunchprat over to kaffe og en vaffel. Tønsberg bibliotek er en viktig møteplass i byen og kafeen er en fin møteplass. Biblioteket er blant de best besøkte i hele landet.

Under disse helt uformelle møtene har det stadig vekk kommet andre slektsforskere innom og slått seg ned for en prat. Mye av praten har handlet om slektsforskning, men også om helt andre temaer som har ligget på hjertet.

For et par uker siden kom så tanken om at kanskje man skulle høre om det var flere slektsforskere som hadde glede av en liten prat på biblioteket. Jeg hadde allerede en avtale med Rolf om å treffes neste lørdag. Brita skulle komme innom også. Kanskje andre kunne inviteres også?

Både Liv og John var grønne (på-logget) på Gtalken. «/Willy: for info:

slektsprat kafé på Tønsberg Bibliotek i morgen lørdag kl 11.00, kunne du tenke deg å ta en tur?»/

Begge to svarte ja, da jeg kunne fortelle at den andre allerede hadde sagt ja til å komme. Lettlurte var de også!

Lørdagen kom, våt snø lavet ned og kaos overalt. Men folk møtte opp, både inviterte og ikke inviterte.

Liv skriver i bloggen sin: «/Da jeg sto opp i dag...kikka ut...masse snø hadde lavet ned i løpet av natta!!

Oi tenkte jeg...er tur til Tønsberg det lureste...Jeg visste at Hege <<http://hegekarina.blogspot.com/>>hadde kjørt på jobb så jeg hørte med henne...»Blås i snøen - kjempefine kjøreforhold!»

Javel - OK...først måtte gubben få fresa vekk det som lå på gårdsplassen her...så tok jeg fatt på veien. Det gikk helt fint, så lenge jeg brukte goood tid :)

Det første som møtte meg utenfor biblioteket var en mobilpratende John <<http://somsett.blogspot.com/>>- og inne på kantina fant jeg Rolf og Willy. Vi benka oss ned og kjøpte (dvs John

kjøpte) kaffe og vaffer, og skravla var i gang. En uhøytidelig og hyggelig måte å møtes på! Etterhvert kom Brita til og som du kan se her på bildet./

/Etterhvert var det å starte på hjemturen, som var enda mer tilsnødd enn utover. Men jeg kom meg helskinna hjem etter en virkelig trivelig lørdag på biblioteket i Tønsberg <<http://www.tonsberg.folkebibl.no/tbg/bib.html>>! Håper det blir flere sånne.»/

Liv Ofsdal jobber på kontoret til DIS-Norge. I tillegg har hun deltidsjobb på biblioteket i Holmestrand. Fredagen etter møtet i Tønsberg dukket Liv opp på Gtalken med spørsmål om jeg hadde lyst til å komme til Holmestrand for nok en hyggelig slektsprat. Det var vanskelig å si nei.

Vi sakser nok en gang fra Livs blogg: «...../så i går kom jeg på... hva om å høre med noen av de som var i Tønsberg om de ikke ville gjenta det hele i Holmestrand? Først spurte jeg Willy <<http://willyslekt.blogspot.com/2009/01/holmestrand-bibliotek.html>>- han hørte med Rolf...og joda... det kunne de godt.

Lopper hos DIS

AV OTTO JØRGENSEN

Høsten er over for de fleste. Det har vært full aktivitet overalt for å rydde i skuffer og skap, i kjeller og på loft. Mye av dette er nok kastet, men store mengder har allikevel funnet vei til alle lokallag i nabolaget som har hatt loppemarkeder til gode formål.

Dette er en stor og innbringende aktiviteter med innsamling av lopper og et etterfølgende Loppemarked. På et lottemarked kan vi finne mye rart som dekker alles behovet for gamle ting og interesser.

Nå er de fleste av årets markeder over og det meste av høstens lopper har skiftet eiere og/eller solgt og det ryddes plass i alle skuffer og skap til nye lopper. Neste år går de loppene vi kjøpte i år på ny runde via loppemarkedene landet rundt: Alle ser frem til neste års storaksjoner.

Hva har nå dette med DIS å gjøre vil mange tenke og si. Sannheten er nok at den felles interesse for gamle ting som alle har. Ikke alle har samme fokus; noen er på jakt etter spesielle ting, kopper og glass, mens mange av

oss sikkert i slektshistoriesammenheng har syn for andre ting.

Vi som har Slegt som hobby, taper opp på Loppemarkeder for å se om vi finner noen gullstykker. Og heldigvis; mange finner noe.

Men tenker vi på at vi selv også har stor mengde med lopper. Mange av oss har i løpet av år som har gått fått og kjøpt bøker og bilder og andre ting som har slektsrelatert innhold, vi har også samlet inn litt av hvert av teknisk utstyr som mange kan knytte opp til sin PC, skriver, skanner, Fish-leser etc.

Etter hvert kvitter vi oss av med dette. Det er ikke like lett men du gir gjerne etter for et stort press fra f.eks. ektefelle. Men skal du først gi det fra deg, så vil du ikke kaste det!! Så søpelkassen er ikke stedet. Men tenker vi på at det muligens der ute sitter noe som akkurat trenger det du har. På radio NRK Løst og uløst i Det fikser P1!! har de et program hvor de hjelper hverandre (mandager kl 10.00-1100)

Vi i DIS har også den muligheten

som finnes under Kjøp og salg <http://www.disnorge.no/slektsforum/viewforum.php?f=2293> i Slektsforum <http://www.disnorge.no/slektsforum/index.php>

Har du benyttet deg av det? Ukjent sier mange. da kan det være på tide å besøke SlektsForm og se hva som finnes av spennende stoff der. Under Markesplassen og Kjøp og salg vil du finne mange godbiter. Det er spørsmål etter mye forskjellig slektsrelater av ulike karakterer.

Hvorfor ikke utnytte denne unike muligheten enda mer?

Et lite ønske på slutten. Markedsfør det sterkere her i Slegt og Data o lag en link mellom Markedsplass <http://www.disnorge.no/dn/marked/medlemstilbud.html> og Kjøp og Salg <http://www.disnorge.no/slektsforum/viewforum.php?f=2293>

Dette vil gi medlemmene informasjon og tilbud som nok mange ikke er klar over.

Så hørte jeg med John...og joda... etter en laaaang prat (les: overtalelse) så ville han og komme. Så visste jeg at Hege hadde fri fra sin jobb, og joda...det kunne hun tenke seg (bare hun fikk tenkt seg litt om...hehe).

Anne-Lise <<http://kaskilli.blogspot.com/2009/01/uhytidlig-slektsprat-pa-holmestrand.html>>; ville og gjerne komme - så da ble det en god og ikke minst erfaren gjeng

som ville komme for en uhyttidlig slektsprat/.»

Lørdagen i Holmestrand ble like så vellykket og hyggelig som den i Tønsberg. Det må jo bare bli slik når en gjeng med Vestfoldinger møtes over rykende varm kaffe, uavhengig av snø og dårlig vær. Ingen av disse to slektskafene var spesielt godt planlagt, men allikevel frister det til gjentakelse. Neste gang skal vi ha

litt bedre planlegging og mer tid til å sende ut innbydelse slik at enda flere kan delta.

Vi håper dette er en god ide som flere kan benytte seg av. Send ut en innbydelse til slektsforskere som tilhører ditt lokale bibliotek eller et annet passende treffsted i ditt lokale miljø. Be folk komme for å slå av en prat over to kaffe og en vaffel. Det blir garantert suksess!

Returadresse:
DIS-Norge
Lakkegata 21
NO-0187 Oslo

Svenske slektsforskerdager i Falköping!

DIS-Norge inviterer til svenske slektsforskerdager 21.-23.august 2009

Från megalit til megabit

I år arrangeres de svenske slektsforskerdagene i Falköping. Arrangør er Falbygden's Släktsforkarörening.

I fjor var arrangementet lagt til Malmö, og DIS-Norge deltok med egen stand. Vi observerte en enorm publikumsinteresse med ca. 2000 besøkende hver eneste dag arrangementet pågikk.

Vi tenkte da ut fra føre-var prinsippet at her blir det mange om beinet, og bestilte 20 enkeltrom på Falköping hotell, og tilbyr våre medlemmer disse rommene.

I skrivende stund er det ikke kommet så mye info vedr. programmet for slektsforskerdagene, ta en titt på hjemmesiden http://www.fsffalbygden.se/forb_index.htm

Denne oppdateres etter hvert som programmet blir klart.

DIS-Norge oppfordrer dere til å gripe denne unike anledning til å få et innblikk i svenske kilder til slektsforskning og historie. Falköping ligger midt i "Arn-land" (Jan Guillous bøker om korsfareren Arn Magnusson), og et av foredragene som allerede er klart er "Sanningen bakom Arn" v/ Dick Harrison

- Pris for enkeltrom fra 21-23. august 2009: kr. 1500.-
- Påmeldingsfrist: 20.april 2009
- Påmelding til: liv.ofsdal@disnorge.no

Det vil ikke bli arrangert felles transport. Påmeldingen må inneholde:

- Medlemsnummer
- Navn
- Adresse.

DIS-Norge vil i år som i fjor ha egen stand på de svenske slektsforskerdagene.

